

Zpráva o trhu s biopotravinami v ČR v roce 2024

TÚ 8/2026

Výstup č. 1

Odpovědný řešitel: Ing. Denisa Zouharová
Spoluřešitelé: Ing. et Ing. Barbora Havlíčková
Ing. Jana Hlaváčková
Mgr. Alžběta Šidlová
Ing. Jana Svobodová

Brno, březen 2026

Obsah

Obsah.....	1
Seznam tabulek	2
Seznam obrázků	3
Seznam zkratk.....	4
Úvod	5
1 Metodika sběru a analýzy dat	6
2 Souhrn hlavních výstupů	9
3 Situace na trhu s biopotravinami v ČR v roce 2024	12
3.1 Velikost trhu s biopotravinami	12
3.2 Podíl domácí a zahraniční produkce	13
3.3 Poptávka po biopotravinách.....	14
3.4 Způsob distribuce biopotravin	15
3.5 Mezinárodní srovnání	16
4 Výroba biopotravin v ČR v roce 2024.....	19
4.1 Počet a struktura výrobců biopotravin.....	19
4.2 Výroba biopotravin	20
4.2.1 Rozsah výroby biopotravin	20
4.2.2 Podíl hlavních kategorií potravin na celkovém obratu výroby	23
4.2.3 Uplatnění vyrobených biopotravin na trhu	24
4.2.4 Způsob distribuce biopotravin uplatněný výrobci	25
5 Distribuce biopotravin v ČR v roce 2024	28
5.1 Počet a struktura distributorů biopotravin	28
5.2 Distribuce biopotravin	29
5.2.1 Podíl distribuovaných bioproduktů a biopotravin z dovozu	29
5.2.2 Rozsah distribuce biopotravin	29
5.2.3 Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obratu distribuce	31
5.2.4 Uplatnění distribuovaných biopotravin na trhu	32
5.2.5 Způsob distribuce biopotravin uplatněný distributory	33
6 Dovoz biopotravin ze třetích zemí	35
Závěr	44
Příloha 1: Třídění kategorií potravin	45

Seznam tabulek

Tab. 1: Vývoj trhu biopotravin v ČR, 2014–2024	13
Tab. 2: Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obratu biopotravin v ČR, 2014–2024.....	14
Tab. 3: Podíl hlavních odbytových míst biopotravin v ČR, 2014–2024.....	15
Tab. 4: Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin, 2014–2024.....	19
Tab. 5: Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin v krajích ČR, 2017–2024	20
Tab. 6: Struktura výrobců dle velikosti obratu za biopotraviny, 2023 a 2024.....	22
Tab. 7: Přehled 15 největších výrobců biopotravin dle obratu na českém trhu, 2024	22
Tab. 8: Struktura výrobců dle podílu obratu za biopotraviny na celkovém obratu, 2023 a 2024	23
Tab. 9: Uplatnění vyrobených biopotravin v ČR a struktura vývozu výrobců biopotravin (počet a obrat), 2024	25
Tab. 10: Hlavní distribuční kanály uplatněné výrobci biopotravin, 2023 a 2024	26
Tab. 11: Vývoj počtu registrovaných distributorů biopotravin, 2014–2024	28
Tab. 12: Struktura distributorů dle velikosti obratu za biopotraviny, 2023 a 2024	30
Tab. 13: Struktura distributorů dle podílu obratu za biopotraviny na celkovém obratu, 2023 a 2024 ...	30
Tab. 14: Uplatnění distribuovaných biopotravin v ČR a struktura vývozu distributorů biopotravin (počet a obrat), 2024	33
Tab. 15: Hlavní distribuční kanály uplatněné distributory biopotravin, 2023 a 2024	34
Tab. 16: Vývoj dovozu bioprodukce ze třetích zemí (tuny), 2018–2024	37
Tab. 17: Typická bioprodukce dovážená ze třetích zemí, 2024	40
Tab. 18: Vývoj dovozu bioprodukce ze třetích zemí dle klasifikace produkce CPA (tuny), 2010–2018	42
Tab. 19: Vývoj dovozu bioprodukce ze třetích zemí dle klasifikace TRACES NT (tuny), 2019–2024 ..	43
Tab. 20: Mezinárodní klasifikace produkce CPA	45
Tab. 21: Hlavní kategorie biopotravin využitě v dotazníkovém šetření	46

Seznam obrázků

Obr. 1: Podíl podkategorií biopotravin v rámci kategorie „Ostatní zpracované potraviny“, 2024.....	14
Obr. 2: Trh biopotravin – rozdělení podle zemí, 2024	16
Obr. 3: Evropa a EU – Vývoj trhu biopotravin, 2000–2024	17
Obr. 4: Svět – 10 zemí s největším trhem biopotravin, 2024	17
Obr. 5: Evropa – 10 zemí s nejvyšším podílem biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů, 2024	18
Obr. 6: Evropa – 10 zemí s nejvyšší roční spotřebou biopotravin na obyvatele, 2024	18
Obr. 7: Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obratu výroby, 2023 a 2024	24
Obr. 8: Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obratu distribuce, 2023 a 2024	32
Obr. 9: Vývoj dovozu biopotravin a bioproduktů ze třetích zemí, 2007–2024.....	35
Obr. 10: Dovoz bioprodukce ze třetích zemí – rozdělení podle zemí, 2023 a 2024	39

Seznam zkratek

a. s.	akciová společnost
AT	Rakousko
BIO	označení produktu získaného v ekologickém zemědělství
COI	potvrzení o kontrole (z angl. <i>Certificate of Inspection</i>)
CPA	Statistická klasifikace produkce (z angl. <i>Statistical Classification of Products by Activity</i>)
ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
DE	Německo
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
EUR	euro, společná evropská měna
EZ	ekologické zemědělství
FiBL	Výzkumný ústav pro ekologické zemědělství (z angl. <i>Research Institute of Organic Agriculture</i>)
Kč	koruna česká
mil.	million
mld.	miliarda
MŘ	maloobchodní řetězec
MZe	Ministerstvo zemědělství
IFOAM	Mezinárodní federace hnutí ekologického zemědělství (z angl. <i>International Federation of Organic Agriculture Movements</i>)
o. p. s.	obecně prospěšná společnost
PL	Polsko
REP	Registr ekologických podnikatelů
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
spol. s r. o.	společnost s ručením omezeným
SK	Slovensko
tis.	tisíc
TÚ	tematický úkol
TRACES NT	online nástroj Evropské komise pro kontrolu evropského trhu včetně dovozů zvířat, rozmnožovacích materiálů, potravin, krmiv a rostlin (z angl. <i>Trade Control and Expert System New Technology</i>)
UK	Spojené království (z angl. <i>United Kingdom</i>)
USA	Spojené státy americké
v. o. s.	veřejná obchodní společnost
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Úvod

Předkládaná zpráva o trhu s biopotravinami v České republice je jedním ze dvou výstupů tematického úkolu (č. 4212) s názvem „Statistická šetření ekologického zemědělství“, jehož zadavatelem je Ministerstvo zemědělství (MZe). Obsahem tematického úkolu je sběr základních statistických údajů o rostlinné a živočišné bioprodukci na ekofarmách a jejím uplatnění, a dále od roku 2009 sběr informací o trhu s biopotravinami zahrnující analýzu rozsahu zpracování, odbytu a trhu s biopotravinami v ČR včetně vývozu a dovozu bioproduktů a biopotravin. Do zprávy je také zařazena kapitola o dovozu biopotravin ze třetích zemí za období 2018–2024.

Vzhledem k rostoucímu trhu biopotravin v Evropě i v České republice roste i potřeba informací o jeho stavu a vývoji. Dochází ke zvyšování potřeby údajů o samotném trhu biopotravin, neboť jeho transparentnost je podmínkou dalšího rozvoje a nezbytnou součástí úspěšného rozhodování všech aktérů (firem, státu, ale i výzkumu). S ohledem na tuto skutečnost většina členských zemí EU i samotná Komise zvyšuje svůj zájem o tržní data. ČR tyto skutečnosti reflektuje a z tohoto důvodu je záměrem MZe provádět tato šetření prostřednictvím Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) dlouhodobě a pravidelně v ročních intervalech.

Zpráva o trhu biopotravin je rozdělena do šesti kapitol. První kapitola obsahuje popis metodiky sběru a analýzy dat. Druhá kapitola shrnuje v bodech hlavní výstupy zprávy. Kapitoly 3 až 5 prezentují detailní údaje získané z dotazníkového šetření u výrobců a distributorů biopotravin v ČR. Třetí kapitola je věnována celkové situaci na trhu s biopotravinami v ČR v roce 2024 a prezentuje základní tržní ukazatele. Je zde provedeno také mezinárodní srovnání. Čtvrtá kapitola se věnuje zvláště výrobě biopotravin v ČR, identifikaci hlavních vyráběných kategorií biopotravin a nejčastějších distribučních cest využívaných výrobci. Pátá kapitola shrnuje údaje poskytnuté subjekty, které se zabývají čistě distribucí biopotravin. Popisuje hlavní distribuované kategorie biopotravin a odbytové cesty využívané distributory na českém trhu. Šestá kapitola se věnuje vývoji dovozu biopotravin ze třetích zemí. Poslední částí je závěr, který shrnuje klíčové informace a hlavní zjištění uvedená v této zprávě.

1 Metodika sběru a analýzy dat

Sběr primárních dat o trhu byl prováděn Ústavem zemědělské ekonomiky a informací ve spolupráci s kontrolními organizacemi, které měly v roce 2024 registrovány výrobce a obchodníky s biopotravinami (KEZ o. p. s., ABCert AG, organizační složka a Biokont CZ, s. r. o). Sběr dat o trhu biopotravin probíhal v průběhu roku 2025 formou dotazníkového šetření na základě dotazníku zpracovaného ÚZEI. Zjišťována byla reálná data zpětně za rok 2024 a v šetření byly osloveny všechny subjekty registrované jako „výrobce biopotravin“ nebo jako „distributor biopotravin“ k 31. 12. 2024.

Hlavním cílem dotazníkového šetření bylo zjistit:

- a) soběstačnost, tedy zda objem a struktura domácí produkce biopotravin stačí k pokrytí potřeb výrobců biopotravin (resp. distributorů),
- b) velikost trhu, tedy celkový objem prodaných biopotravin na českém trhu, v členění na hlavní kategorie biopotravin včetně odhadu podílu biopotravin vyrobených v ČR,
- c) způsob distribuce, tj. prostřednictvím kterých odbytových míst je bioprodukce na českém trhu uplatňována.

V ČR zatím neprobíhá ucelený statistický sběr dat o biotrhu ani na straně domácností (tj. kolik utratí za biopotravinu průměrná domácnost), ani na straně prodeje (tj. kolik se prodá biopotravin v rámci maloobchodu), proto byl zvolen postup oslovení všech výrobců a distributorů registrovaných v systému EZ ve snaze identifikovat objem jimi nabízených biopotravin a na základě znalosti distribučních cest odhadnout celkovou velikost trhu v ČR.

K určení velikosti trhu biopotravin v ČR byly využity postupy uplatňované v zahraničí. Dle této metodiky je třeba zahrnout všechny významné aktéry, kteří realizují prodej biopotravin konečným spotřebitelům, **tedy velikost trhu je rovna objemu nákupu konečných spotřebitelů v dané zemi**. Snahou je tedy zjistit minimálně obraty v rámci následujících odbytových míst:

- maloobchodní prodej:
 - a. maloobchodní řetězce (včetně drogistických),
 - b. specializované prodejny (prodejny zdravé výživy a bioprodejny),
 - c. ostatní (neřetězcové prodejny potravin, vinotéky, lékárny apod.);
- gastronomie (tj. biopotravinu spotřebované ve veřejném stravování a restauracích);
- přímý prodej (tj. prodej konečnému spotřebiteli, např. zásilkový prodej, prodej přes podnikovou prodejnu, prodej na farmářských trzích, prodej prostřednictvím e-shopů).

Velikost trhu biopotravin v ČR byla tedy odvozena jako součet obrátů registrovaných výrobců a distributorů za prodej biopotravin na českém trhu směřujících do odbytových míst, která realizují prodej přímo konečnému spotřebiteli (tj. maloobchody s potravinami, drogerie, lékárny, zařízení veřejného stravování a přímý prodej).

Tyto obraty byly navýšeny o obvyklou 30% obchodní přírážku. K tomu byly navíc přičteny obraty za prodej importovaných biopotravin, které si maloobchody (jedná se především o maloobchodní řetězce) samy dovážejí, a které neprojdou tuzemskou dodavatelskou vertikálou. Do distribuce jsou zahrnuti i distributoři komodit (např. mlékárenská družstva). Do konečné velikosti trhu je pak započten pouze prodej biopotravin. Pro potřeby vyčíslení celkového obrátu za biopotravinu realizovaného „českými“ subjekty (resp. subjekty působícími v ČR) se navíc přičítá objem jejich vývozu.

Návratnost dotazníků

Dle údajů z Registru ekologických podnikatelů (REP) bylo k 31. 12. 2024 registrováno celkem 1 668 subjektů podnikajících v ekologickém zemědělství, které se zabývaly výrobní nebo distributorskou činností, případně obojím. Registrováno bylo tedy 980 výrobců a 1 126 distributorů biopotravin. Z těchto aktérů mělo 438 subjektů registrovanou jak činnost výrobce, tak zároveň činnost distributora.

Z celkového počtu 1 668 bylo 9 osloveno dotazníkem pro maloobchod. Tímto dotazníkem byly osloveny i ostatní maloobchodní řetězce (MŘ) působící v ČR, které mají biopotraviny ve svém sortimentu a dále společnosti: Marks and Spencer Czech Republic, a. s., IKEA Česká republika, s. r. o. a Svaz českých a moravských spotřebních družstev (Skupina COOP).

Z celkových 1 668 registrovaných výrobců a distributorů jich bylo 69 vyloučeno z šetření, jelikož nerealizují prodej nebo distribuci potravin (jednalo se např. o distribuci krmiv, osiv nebo hnojiv, dále dopravu nebo skladování biopotravin pro zákazníka). Dále byly vyřazeny subjekty Globus ČR, v. o. s., Penny Market s. r. o., AHOLD Czech Republic, a. s., BILLA spol. s r.o., Kaufland Česká republika v.o.s., dm drogerie markt s. r. o., Tesco Stores ČR a. s., ROSSMANN, spol. s r. o. a Lidl Česká republika v. o. s., které byly, jak je zmíněno výše, osloveny dotazníkem pro MŘ. Celkově vyloučeno bylo tedy 78 subjektů.

Návratnost dotazníků činila:

- u výrobců: 94 %,
- u distributorů 90 %,
- u „mix“ subjektů 64 %.

U respondentů, u kterých se nepodařilo dotazníkovým šetřením zjistit všechny potřebné údaje, a jsou klíčoví pro trh biopotravin, byly údaje doplněny o kvalifikované odhady, a to na základě dříve vyplněných dotazníků a znalosti trhu z předchozích let. Závěry v této zprávě se tedy opírají o data 566 aktivních výrobců biopotravin, 540 aktivních distributorů a 35 distributorů/výrobců. Dále také o údaje 13 obchodních řetězců nabízejících biopotraviny v ČR.

Přes výše uvedené skutečnosti lze výstupy považovat za vypovídající, jelikož se podařilo získat odpovědi od většiny hlavních aktérů na trhu biopotravin.

Při využívání výsledků prezentovaných v této zprávě je třeba vzít v úvahu následující:

- a) Celková velikost trhu s biopotravinami v ČR včetně specifikace podílu hlavních kategorií biopotravin a distribučních cest (tj. kapitola 3) i údaje o celkovém objemu výroby či distribuce biopotravin, podílu jednotlivých kategorií biopotravin a podílu jednotlivých odbytových míst na celkovém obratu (tj. kapitoly 4 a 5) jsou nyní odhadnuty za celý sektor (tzn., že údaje zahrnují jak získané údaje od výrobců a distributorů, tak doplněné expertní odhady za chybějící subjekty, resp. části trhu).
- b) Rozdělení registrovaných subjektů do jednotlivých kategorií (tj. „výrobce biopotravin“, „distributor biopotravin“ a „výrobce/distributor“) je problematické, jelikož typ uváděné registrace nemusí zcela odpovídat realitě. Je to dáno změnou činnosti v průběhu roku, např. rozšířením sortimentu o distribuci jiných než vlastních výrobků, ukončení/odložení začátku výroby a setrvání jen u distribuce biopotravin apod.

Navíc vzhledem k tomu, že za výrobu biopotravin je považováno i pouhé zabalení nebo označování biopotravin (tj. přebalení biopotravin do spotřebitelského balení), je snižována rozlišovací hranice mezi skutečným výrobcem a pouhým distributorem.

Ke zpřesnění evidence o subjektech působících v ekologickém sektoru významně přispívá online systém Registr ekologických podnikatelů (REP) dostupný na webu MZe: <https://eagri.cz/public/app/eagriapp/EKO/Prehled/>.

- c) Údaje od tzv. „mix“ subjektů (tj. registrovaných současně jako výrobce tak distributor) jsou v této zprávě zahrnuty v plné výši k údajům výrobců v kapitole 4. Snahou šetření bylo identifikovat a odlišit u těchto subjektů obrat za jejich vlastní výrobu a za distribuci hotových výrobků jiných dodavatelů. S pomocí inspektorů kontrolních organizací se podařilo identifikovat hlavní činnost a přeřadit většinu „mix“ subjektů buď do kategorie „výrobce“ či „distributor“. U 35 subjektů byl skutečně realizován ve srovnatelné výši souběh jak vlastní výroby biopotravin, tak distribuce biopotravin jiných výrobců, a byly tak ponechány v kategorii „mix“.

2 Souhrn hlavních výstupů

Celkový trh s biopotravinami v ČR:

- **Celkový obrat s biopotravinami českých subjektů včetně vývozu dosáhl v roce 2024 přibližně 13,27 mld. Kč. Z toho celková spotřeba biopotravin (včetně dovozu) v ČR činila 8,51 mld. Kč a vývoz biopotravin vzrostl na cca 4,76 mld. Kč.** Průměrná roční spotřeba na obyvatele činila 780 Kč a podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů činil 1,87 %.
- **Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 5 621 mil. Kč. Ve veřejném stravování¹ obrat meziročně vzrostl na 345 mil. Kč, obrat přímého prodeje (jedná se zejména o přímý prodej z ekofaremu) dosáhl 400 mil. Kč, prodej prostřednictvím e-shopů činil 2 147 mil. Kč.**
- Biopotraviny byly v ČR prodávány několika způsoby. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v **maloobchodních řetězcích**, tj. v supermarketech a hypermarketech (33 %, tj. 2,8 mld. Kč), dále pak prostřednictvím **e-shopů** (25 %, tj. 2,1 mld. Kč), drogerií (20 %, tj. 1,7 mld. Kč) a **prodejen zdravé výživy a biopotravin** (8 %, tj. 655 mil. Kč). V minulosti byl prodej prostřednictvím e-shopů započítáván do faremního a ostatního přímého prodeje. Z důvodu růstu významnosti tohoto odbytového místa je od roku 2014 obrat prodeje uváděn zvlášť, nicméně e-shop pro uplatnění svých výrobků faremní zpracovatelé a další výrobci využívají a jejich podíl tvoří odhadem 19 % z celkového obratu prodeje přes e-shopy.
- **Hlavní kategorií biopotravin s největším objemem prodeje je dlouhodobě kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (34% podíl),** přičemž přibližně tři čtvrtiny této kategorie tvořily podkategorie „Káva a čaj“, „Ostatní zpracované potraviny“, „Hotové pokrmy (vč. dětské výživy)“ a „Doplňky stravy“. Druhou příčku obsadila kategorie „**Ovoce a zelenina**“ (24 %) následovaná kategorií „**Mléko a mléčné výrobky**“ (15 %).
- **Biopotraviny z dovozu (při zahrnutí jen finálních biopotravin) se na spotřebě biopotravin v ČR v roce 2024 podílely 69 %.** Při zahrnutí objemu dovozu, který byl realizován distributory a „mix“² subjekty, tvoří podíl biopotravin z dovozu 75 % z celkové spotřeby biopotravin. Pokud by byl započítán navíc i objem bioproduktů či biopotravin, které jsou na území ČR dále zpracovány (tj. dovoz bio-surovin a bio-polotovarů), podíl biopotravin ze zahraničí by ještě vzrostl.

¹ Tj. gastronomická zařízení (tedy jídelny, restaurace, catering a školy).

² Tzv. „mix“ subjekt představuje společnost realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků (je registrován jako výrobce a současně i jako distributor biopotravin).

Zpracování bioproduktů a výroba biopotravin:

- **Na konci roku 2024 bylo v ČR registrováno 980 výrobců biopotravin**, což oproti roku 2023 představuje nárůst o 1,1 %. V průběhu roku 2024 bylo nově registrováno 78 subjektů, naopak svou činnost ukončilo 67 výrobců.
- **Ze získaných údajů vyplývá, že z celkového počtu 980 subjektů jich zhruba 23 % svou činnost v roce 2024 ve skutečnosti vůbec neprovozovalo**, z důvodu nezájmu spotřebitelů či obchodních partnerů o zamýšlené biopotraviny.
- **Celkový obrát výrobců biopotravin v roce 2024 dosáhl 6 083 mil. Kč**, což představuje nárůst o 4,9 % proti obrátu 5 797 mil. Kč v roce 2023. V tomto obrátu jsou však zahrnuty i obraty společností, které nakoupené bioprodukty přebalují do spotřebitelského balení a celkové obraty „mix“ subjektů, které kromě vlastní výroby biopotravin distribuují i výrobky jiných dodavatelů.³
- Z pohledu obrátu dosáhla v roce **2024 největšího objemu výroby opět kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (42 %, a to zejména podkategorie „Cukr“ a „Káva a čaj“)**. Následovaly kategorie „Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky“ (21 %), „Mléko a mléčné výrobky“ (9 %), „Maso a masné výrobky“ (8 %) a „Mlýnské a škrobárenské výrobky“ (7 %).
- **Čeští výrobci vyvezli do zahraničí biopotraviny za přibližně 3 089 mil. Kč**. Kromě roku 2022, kdy se hodnota vývozu držela na úrovni roku 2021, lze říct, že vývoz biopotravin z ČR trvale roste a směřuje převážně do zemí EU, přičemž největší objem biopotravin (1 147 mil. Kč) byl vyvezen do Německa, ostatních zemí EU nesousedících s ČR (890 mil. Kč) a zemí mimo EU (473 mil. Kč). Přitom 88 % výrobců biopotravin uplatnilo rozhodující část své výroby na českém trhu.
- **Biopotraviny byly výrobci prodávány na českém trhu nejčastěji prostřednictvím maloobchodních řetězců (30 %), e-shopů (16 %), velkoobchodů (14 %) a specializovaných prodejen⁴ (11 %)**. K dalšímu výrobci biopotravin (např. vyrobené mouky/směsi, med, koření/bylinky, oleje, cukr) směřovalo 9 %⁵ biopotravin. Prostřednictvím přímého prodeje bylo distribuováno 9 % biopotravin.

³ Obrát „mix“ subjektů za distribuci biopotravin jiných dodavatelů tvořil 63 % jejich celkového obrátu, tj. 892 mil. Kč. Do celkového obrátu je zahrnut také obrát za bioprodukty uvedené na certifikátu výrobce biopotravin, a to v objemu 24 mil. Kč.

⁴ Tj. prodejny zdravé výživy a biopotravin.

⁵ Do podílu je zahrnuto také zpracování ve službě, které činilo 0,5 %.

Distribuce biopotravin:

- **Na konci roku 2024 bylo v ČR registrováno celkem 1 126 distributorů biopotravin**, což představuje meziroční pokles o 1,7 %. V průběhu roku 2024 bylo nově registrováno 98 subjektů, naopak svoji činnost ukončilo 117 distributorů.
- **Celkový obrat registrovaných distributorů dosáhl v roce 2024 ve velkoobchodních cenách 6 188 mil. Kč** (cca 5 297 mil. Kč v roce 2023). V tomto obratu však není zahrnut objem distribuce tzv. „mix“ subjektů⁶ (cca 892 mil. Kč), avšak do obratu jsou zahrnuty také obraty odbytových družstev a nově také obchodníků se základními komoditami (zvířaty a plodinami).
- **Distributoři dovezli ze zahraničí v roce 2024 biopotraviny za zhruba 3 735 mil. Kč** (tj. 60 % jejich celkového obratu prodeje), z toho 23 % bylo dále reexportováno. V tomto objemu však není zahrnut dovoz biopotravin samotnými maloobchodními řetězci, kdy objem jejich dovozu činil dalších zhruba 2 145 mil. Kč (nárůst oproti 1 779 mil. Kč v roce 2023).
- **Hlavní distribuovanou kategorií biopotravin byla v roce 2024 kategorie „Ostatní zpracované potraviny“** s 35% podílem. Na druhém místě se umístila s 33% podílem kategorie „Ovoce a zelenina“, následovaná kategorií „Mléko a mléčné výrobky“ (12 %).
- **Největším odbytištěm mezi distributory je český trh.** Celkem na českém trhu bylo uplatněno 73 % objemu distribuovaných biopotravin v celkové hodnotě 4 520 mil. Kč (v roce 2023 šlo o 73 % a 3 881 mil. Kč). V roce 2024 došlo oproti roku 2023 ke zvýšení objemu exportu, a to i v absolutním vyjádření. Největší objem biopotravin byl v roce 2024 exportován do Rakouska, kam mířilo 33 % obratu exportu představující cca 556 mil. Kč, následovalo Německo (30 % a 494 mil. Kč), Slovensko (18 % a 302 mil. Kč) a ostatní země EU (10 % a 163 mil. Kč).
- Na českém trhu využívali distributoři k prodeji biopotravin e-shop (39 %), maloobchodní řetězce (17 %), další výrobce potravin (16 %)⁷, velkoobchody (7 %), specializované prodejny (4 %)⁸, lékárny (4 %) a drogerie (4 %). Dále následoval přímý prodej a prodej přes gastronomická zařízení (obě 3 %).

⁶ Tzv. „mix“ subjekty představují společnosti realizující jak distribuci biopotravin jiných dodavatelů, tak souběžně výrobu vlastních výrobků a jejich celkový obrat je započítán mezi obrat výrobců. Patří sem např. oba největší velkoobchody biopotravin (Econic HUB s.r.o. (dříve COUNTRY LIFE s.r.o.) a PRO-BIO, obchodní společnost s r. o.).

⁷ Do podílu je zahrnuto také zpracování ve službě, které činilo 0,4 %.

⁸ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj korespondovat s uváděným výsledkem v Tab. 15.

3 Situace na trhu s biopotravinami v ČR v roce 2024

Kapitola shrnuje získané údaje od výrobců a distributorů a doplňuje tato data expertními odhady za chybějící subjekty, resp. části trhu, a tím se snaží stanovit celkovou velikost trhu s biopotravinami v ČR v roce 2024.

3.1 Velikost trhu s biopotravinami

Po výrazném nárůstu trhu biopotravin v letech 2005–2008 došlo v letech 2009 a 2010 ke stagnaci obratu okolo 1,6 mld. Kč. V roce 2011 se nárůst spotřeby biopotravin opět nastartoval a došlo k jeho oživení, které pokračovalo i v letech 2012 a 2013, kdy trh biopotravin v ČR (tj. domácí spotřeba) vzrostl meziročně o dalších 9,5 % na téměř 2 mld. Kč. V roce 2014 se domácí spotřeba zvýšila o 3,9 % a překonala tak hranici 2 mld. Kč. V letech 2015 a 2016 rostla spotřeba biopotravin dvouciferným tempem o 11 a 14 % a k dalšímu významnému nárůstu došlo v roce 2017, kdy trh biopotravin narostl o 30,5 % na 3,33 mld. Kč. Tento trend pokračoval i v roce 2018, kdy domácí spotřeba biopotravin vzrostla o 33 % na 4,43 mld. Kč. V roce 2019 již rostla mírnějším tempem (nárůst o 19 %) na 5,26 mld. Kč. V roce 2020 domácí spotřeba biopotravin meziročně vzrostla o 14 % a dosáhla tak hodnoty 5,99 mld. Kč. Meziroční nárůst v roce 2021 byl negativně ovlivněn pandemií koronaviru (COVID-19) a činil pouze 2,8 %. Domácí spotřeba biopotravin tak činila 6,15 mld. Kč. V roce 2022 činila domácí spotřeba biopotravin 6,95 mld. Kč a oproti roku 2021 došlo k meziročnímu nárůstu o 12,9 %. Trend růstu spotřeby biopotravin pokračoval, přičemž její hodnota v roce 2023 představovala 7,42 mld. Kč (meziroční navýšení o 6,7 %). V roce 2024 došlo opět k meziročnímu nárůstu domácí spotřeby biopotravin (o 14,8 %), která dosáhla 8,51 mld. Kč⁹.

Celkový obrat s biopotravinami realizovaný českými subjekty činil v roce 2024 přibližně 13 270 mil. Kč. Objem exportovaných biopotravin vzrostl na cca 4 757 mil. Kč (36 % obratu). Vývoz byl realizován jak samotnými výrobci (50,7 %), tak i výrobci, kteří byli současně distributory (14,3 %) anebo i čistými distributory (35,1 %).

Z celkové spotřeby biopotravin činil obrat v maloobchodě 5 621 mil. Kč, obrat ve veřejném stravování 345 mil. Kč (291 mil. Kč v roce 2023) a 400 mil. Kč tvořil obrat přímého prodeje (přímý prodej z farmy a jiné formy přímého prodeje; 345 mil. Kč v roce 2023). Prodej prostřednictvím e-shopů, který je od roku 2014 uváděn odděleně, činil 2 147 mil. Kč (1 687 mil. Kč v roce 2023). Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů dosáhl úrovně 1,87 % a průměrná spotřeba vyjádřená v nominálních cenách vzrostla na 780 Kč na obyvatele za rok, viz Tab. 1.

⁹ Celkové výdaje za potraviny a nápoje meziročně klesly o 2,2 %, přičemž průměrná míra inflace za rok 2024 dle ČSÚ činila 2,4 %.

Tab. 1: Vývoj trhu biopotravin v ČR, 2014–2024

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celkový obrat s biopotravinami včetně vývozu (mld. Kč)	3,19	3,73	4,19	5,70	7,02	8,26	9,41 ²⁾	10,22	11,30	11,76	13,27
Vývoz (mld. Kč)	1,17	1,48	1,64	2,37	2,59	3,00	3,43	4,07	4,36	4,34	4,76
Spotřeba biopotravin v ČR (mld. Kč)	2,02	2,25	2,55	3,33	4,43	5,26	5,99	6,15	6,95	7,42	8,51
Meziroční změna obratu biopotravin v ČR (%)	3,9	11,4	13,5	30,5	33,0	18,7	13,9	2,8	12,9	6,7	14,8
Podíl na celkové spotřebě potravin a nápojů (%) ¹⁾	0,72	0,81	0,90	1,05	1,31	1,52	1,77	1,60	1,65	1,59	1,87
Spotřeba na obyvatele za rok (Kč)	191	213	241	314	416	492	562	585	642	680	780
Podíl dovozu na obratu biopotravin (%) ²⁾	43/49	39/62	46/60	46/57	47/60	48/57	49/58	59/65	59/65	61/69	69/75
Podíl řetězců na obratu biopotravin (%)	57	61	62	58	51	50	47	50	52	54	52

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování není celkový obrat roven součtu vývozu a domácí spotřeby.

²⁾ Podíl dovozu distributorů / Podíl dovozu distributorů a „mix“ subjektů.

Pozn.: Data o vývoji trhu biopotravin v ČR za období před rokem 2014 jsou k dispozici v Archivu statistických šetření EZ MZe ČR, dostupné z: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/dokumenty-statistiky-formulare/statistika-a-pruzkumy/archiv-statistickych-setreni-ez-2006-2014>

Zdroj: zpracoval ÚZEI

3.2 Podíl domácí a zahraniční produkce

Objem dovozu finálních biopotravin realizovaný distributory a samotnými maloobchodními řetězci (tj. bez zahrnutí dovozu bioproduktů a biopotravin určených k dalšímu zpracování), který byl prodán na českém trhu (tj. nebyl dále reexportován), je pro rok 2024 odhadován na 5 863 mil. Kč, což představuje 69% podíl na spotřebě biopotravin v ČR. Po započtení objemu dovozu, který realizují tzv. „mix“¹⁰ subjekty, a které do ČR dovezly finální biopotraviny za dalších zhruba 557 mil. Kč, vzroste podíl dovozových biopotravin na českém trhu na 75% podíl na spotřebě biopotravin v ČR. Pokud by byl započítán navíc i objem bioproduktů či biopotravin, které jsou na území ČR dále zpracovány (tj. dovoz bio-surovin a bio-polotovarů), podíl biopotravin ze zahraničí by ještě vzrostl.

¹⁰ Viz pozn. p. č. 2, str. 9.

3.3 Poptávka po biopotravinách

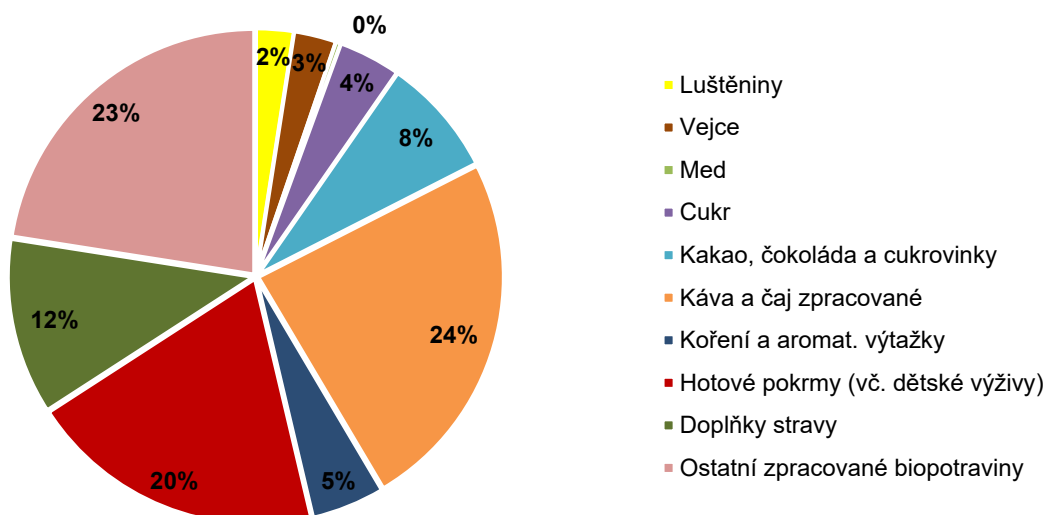
Strukturu hlavních biopotravin lze považovat dlouhodobě za stabilní (viz Tab. 2). Stejně jako v předchozích letech byl největší zájem o „Ostatní zpracované potraviny“, které tvořily cca 34% podíl na maloobchodním obratu biopotravin, přičemž přibližně tři čtvrtiny této kategorie tvořily podkategorie „Káva a čaj“, „Ostatní zpracované potraviny“, „Hotové pokrmy (vč. dětské výživy)“ a „Doplňky stravy“. Podrobnější členění kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ je znázorněno na Obr. 1. Druhou příčku obsadila kategorie „Ovoce a zelenina“ (24 %) následovaná kategorií „Mléko a mléčné výrobky“ (15 %).

Tab. 2: Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obratu biopotravin v ČR, 2014–2024

Hlavní kategorie biopotravin	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	Podíl kategorie biopotravin (%)										
Maso a masné výrobky	8,2	6,9	5,1	5,9	4,6	5,2	5,3	4,9	6,0	5,2	5,8
Ovoce a zelenina	13,7	12,6	21,3	22,5	17,3	17,2	17,1	20,9	20,7	23,3	24,1
Oleje a tuky	4,4	4,2	2,9	3,6	3,5	3,2	3,5	3,4	3,1	2,5	3,1
Mléko a mléčné výrobky	22,0	20,2	23,0	17,5	20,0	15,5	15,9	16,4	16,5	15,9	15,0
Mlýnské a škrobářské výrobky	8,2	7,5	4,8	4,9	2,5	2,6	2,5	3,4	5,7	4,9	4,8
Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky	9,4	7,3	6,2	5,9	7,6	9,1	9,4	7,6	9,2	10,2	9,7
Ostatní zpracované potraviny	33,0	37,1	33,2	36,4	41,4	43,2	41,6	39,4	35,6	34,4	33,8
Nápoje	1,1	4,2	3,4	3,3	3,1	3,8	4,8	4,0	3,3	3,6	3,8
Celkem¹⁾	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: zpracoval ÚZEI

Obr. 1: Podíl podkategorií biopotravin v rámci kategorie „Ostatní zpracované potraviny“, 2024

Pozn.: Podíl medu činil 0,3 %.

Zdroj: zpracoval ÚZEI

3.4 Způsob distribuce biopotravin

Biopotraviny byly v ČR prodávány několika způsoby, což shrnuje Tab. 3. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tj. v supermarketech a hypermarketech (33 %, tj. 2,8 mld. Kč), dále pak prostřednictvím e-shopů (přes 25 %, tj. 2,1 mld. Kč), drogerií (20 %, tj. 1,7 mld. Kč) a prodejen zdravé výživy a biopotravin (8 %, tj. 655 mil. Kč). V minulosti byl prodej prostřednictvím e-shopů započítáván do faremního a ostatního přímého prodeje. Z důvodu růstu významnosti tohoto odbytového místa je od roku 2014 obrat prodeje uváděn zvlášť, nicméně e-shop pro uplatnění svých výrobků faremní zpracovatelé a další výrobci využívají a jejich podíl tvoří odhadem 19 %¹¹ z celkového obratu prodeje přes e-shopy.

Tab. 3: Podíl hlavních odbytových míst biopotravin v ČR, 2014–2024

Odbytové místo v ČR	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2024
	podíl odbytového místa v ČR											mil. Kč
Supermarkety/hypermarkety ¹⁾	40,9	46,2	43,9	40,5	36,2	35,0	32,0	33,1	34,1	35,6	33,3	2 833
Drogerie	16,5	14,7	17,9	17,5	14,9	15,2	14,8	16,9	17,7	18,8	19,9	1 697
Prodejny zdravé výživy a biopotravin	24,8	14,3	14,3	12,6	16,9	16,2	14,9	12,8	9,2	8,4	7,7	655
Nezávislé prodejny potravin	1,7	4,2	2,9	3,0	2,1	1,8	1,6	2,2	2,7	2,1	1,8	152
Faremní a ostatní přímý prodej	6,7	7,0	7,3	5,4	5,1	5,7	6,1	5,4	5,0	4,7	4,7	400
E-shopy ²⁾	3,4	7,8	6,7	14,1	12,3	15,2	22,2	21,0	23,6	22,8	25,2	2 147
Lékárny	3,1	2,6	3,6	3,9	7,7	5,2	5,1	5,6	4,4	3,7	3,3	284
Gastronomie	2,9	3,2	3,4	3,0	4,7	5,7	3,2	3,0	3,1	3,9	4,0	345
Celkem³⁾	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	8 512

¹⁾ Do obratu a hodnot podílu zahrnuta i jiná odbytová místa (čerpací stanice, vinotéky, aj.). Za rok 2024 činily jiné odbytové cesty 65 mil. Kč, tzn. 0,8% podíl.

²⁾ Z důvodu nárůstu prodejů prostřednictvím e-shopů, které byly dříve součástí faremního a ostatního přímého prodeje, jsou údaje pro tyto kategorie uváděny odděleně.

³⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: zpracoval ÚZEI

V roce 2024 byly z ČR vyvezeny biopotraviny za 4,76 mld. Kč (téměř 36 % jejich celkového obratu). Mezi největší exportéry patřily RACIO, s. r. o., E D & F Man Ingredients s. r. o., Kovář distribuce s.r.o.¹², SOLEX AGRO, s. r. o., INUTEC s.r.o., Sonnentor s. r. o., Lifefood Czech Republic s. r. o., ÚSOVSKO FOOD a.s., FIDES PARTNER a.s., Green Ways s.r.o., Deva Nutrition a.s., Amylon, a.s., PRO-BIO, obchodní společnost s.r.o. a UNISKAP s.r.o., které společně tvoří 67,4 % celkového vývozu.

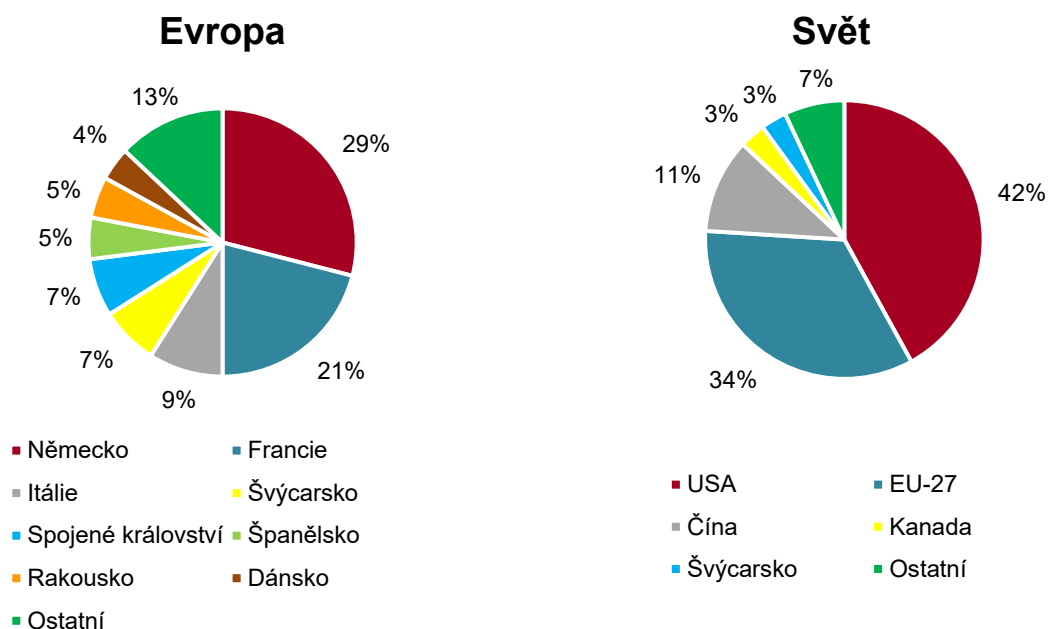
¹¹ V podílu nejsou zahrnuty „mix“ subjekty.

¹² Subjekt se zaměřuje na distribuci živého skotu.

3.5 Mezinárodní srovnání

Celosvětový trh s biopotravinami v roce 2024 dosáhl hranice téměř 145 mld. EUR a vykázal tak meziroční nárůst o 6,2 % (přes 136 mld. EUR v roce 2023).¹³ Největší podíl na světovém trhu měly Spojené státy americké (42 %), Evropská unie (34 %) a Čína (11 %). V rámci Evropy měly největší trh biopotravin Německo (29 %) a Francie (21 %), viz Obr. 2.

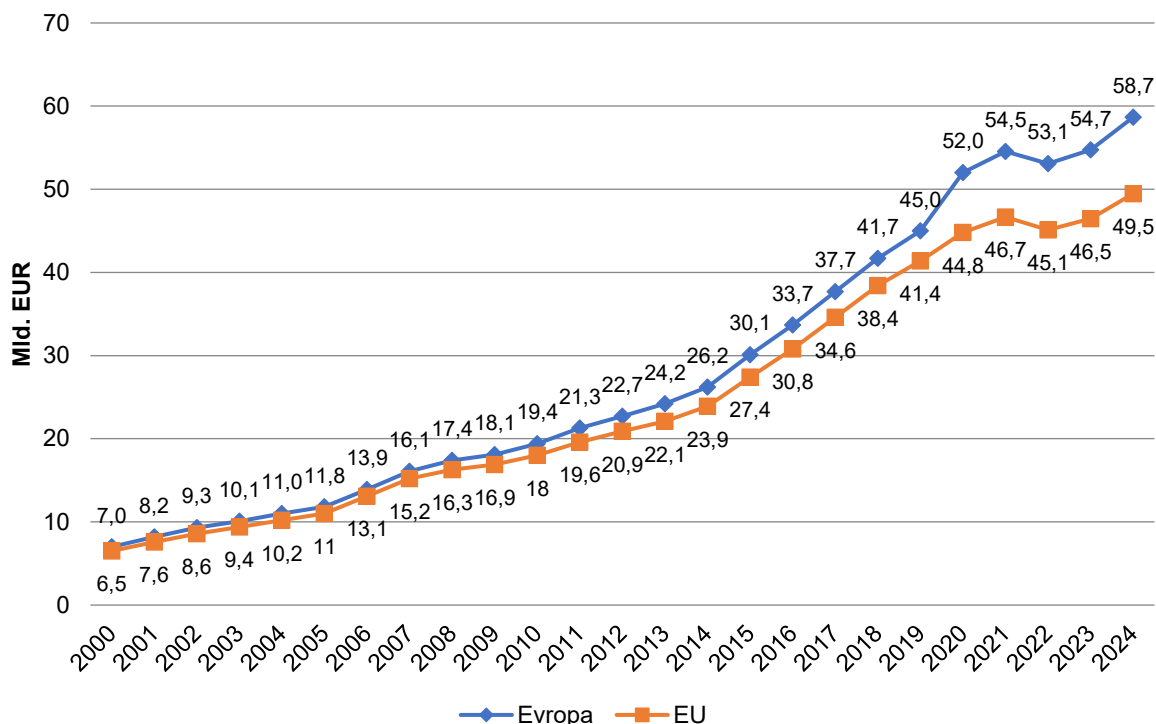

Obr. 2: Trh biopotravin – rozdělení podle zemí, 2024

Zdroj: FiBL-AMI survey 2026, zpracoval UZEI

Evropský trh biopotravin v roce 2024 dosáhl 58,7 mld. EUR (49,5 mld. EUR tvoří trh EU), což znamenalo nárůst oproti roku 2023 o 4,1 % na evropském trhu a 3,6 % na trhu EU. Rok 2024 znamenal zřetelné oživení, které signalizuje obnovenou důvěru spotřebitelů a poptávku po bioproduktech. Například Německo zaznamenalo růst o 5,7 %, což potvrzuje, že se oživení netýkalo pouze menších trhů. Od roku 2014 do roku 2024 se hodnoty bio maloobchodních prodeje v Evropě a EU více než zdvojnásobily. Bohužel ne všechny země pravidelně poskytují údaje o domácích trzích, a tak lze předpokládat, že trh biopotravin je větší, než je uváděno, viz Obr. 3.

¹³ Zdroj: Willer, Helga, Bernhard Schlatter and Jan Trávníček (Eds.) (2026): *The World of Organic Agriculture. Statistics and Emerging Trends 2026*. Research Institute of Organic Agriculture FiBL, Frick, and IFOAM – Organics International, Bonn.

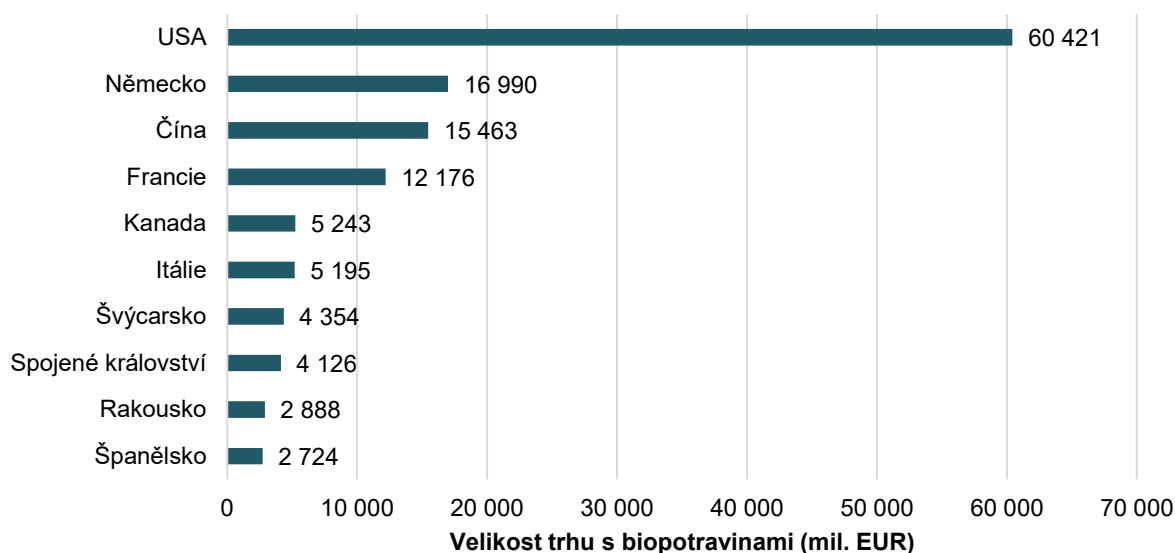

Obr. 3: Evropa a EU – Vývoj trhu biopotravin, 2000–2024

Pozn.: Od roku 2020 jsou data za EU sledovaná bez UK (vystoupení UK z EU v lednu 2020).

Zdroj: FiBL-AMI surveys 2004-2026 a OrganicDataNetwork Surveys 2013-2015

Země s největším trhem biopotravin v roce 2024 představovaly Spojené státy americké (60,4 mld. EUR), následované Německem (17,0 mld. EUR), Čínou (15,5 mld. EUR) a Francií (12,2 mld. EUR), viz Obr. 4.

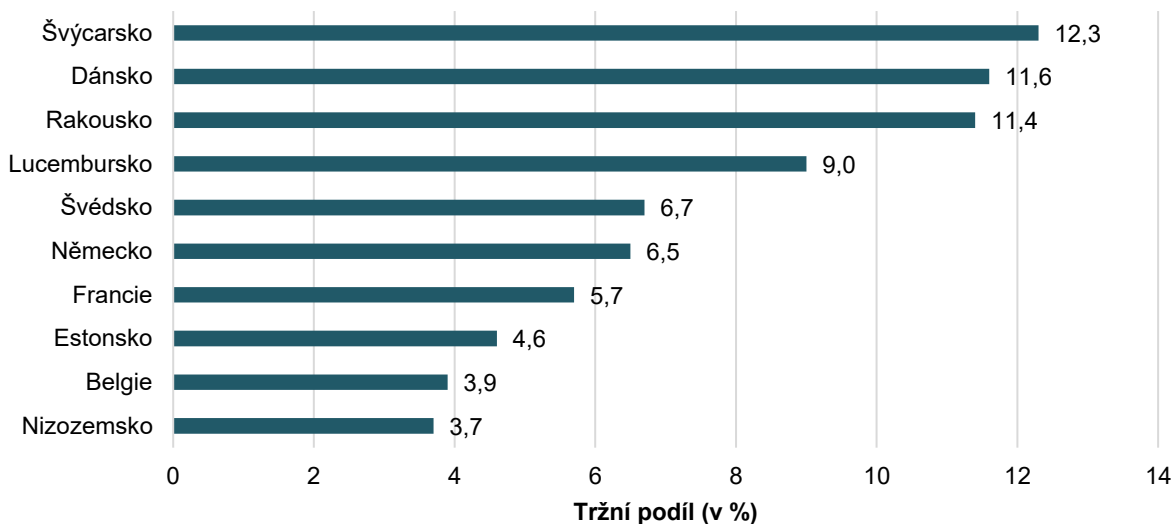

Obr. 4: Svět – 10 zemí s největším trhem biopotravin, 2024

Zdroj: FiBL-AMI survey 2026

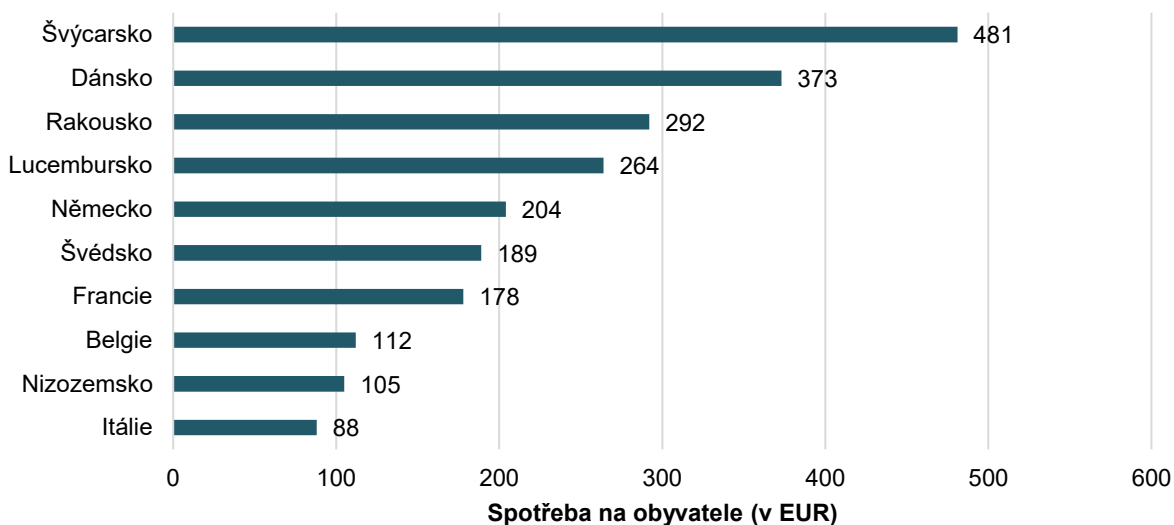
Nejvyššího podílu prodaných biopotravin na celkovém trhu s potravinami dosáhlo v roce 2024 Švýcarsko (12,3 %). Jednalo se o nejvyšší podíl v rámci Evropy i světa. Dále následovalo Dánsko (11,6 %), které se dlouhodobě drželo na prvním místě a Rakousko (11,4 %), viz Obr. 5. Podíl bioproduktů může být na úrovni jednotlivých komodit výrazně vyšší (např. biovejce přesahují 30 % v Dánsku a Švýcarsku; ovoce a zelenina často více než 10 %).

Obr. 5: Evropa – 10 zemí s nejvyšším podílem biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů, 2024

Zdroj: FiBL-AMI survey 2026, zpracoval UZEI

Podobně jako v předchozích letech byla nejvyšší spotřeba biopotravin na obyvatele v roce 2024 ve Švýcarsku (481 EUR) a Dánsku (373 EUR). Švýcarsko zaujímá celosvětově nejvyšší pozici ve spotřebě biopotravin na obyvatele. Dále následovalo Rakousko (292 EUR) a Lucembursko (264 EUR). Průměrná spotřeba biopotravin na obyvatele dosáhla 70 EUR v Evropě a 110 EUR v EU, přičemž devět zemí Evropy překročilo hranici 100 EUR, viz Obr. 6.

Obr. 6: Evropa – 10 zemí s nejvyšší roční spotřebou biopotravin na obyvatele, 2024

Zdroj: FiBL-AMI survey 2026, zpracoval UZEI

4 Výroba biopotravin v ČR v roce 2024

Sortiment českých výrobců biopotravin je poměrně široký. Zahrnuje především mléko a mléčné výrobky, pečivo, koření, mouku, těstoviny, dětskou výživu, vejce, kuřecí, vepřové a hovězí maso, ovoce, zeleninu, sušené ovoce, víno atd. U některých komodit je ovšem nabídka nedostatečná a nepokrývá poptávku spotřebitelů (např. vejce, ovoce, zelenina, med).

4.1 Počet a struktura výrobců biopotravin

Jako výrobce biopotravin bylo ke konci roku 2024 registrováno 980 subjektů, což představovalo meziroční zvýšení o 1,1 %. V rámci sledovaného období (viz Tab. 4) se jedná o mírný meziroční nárůst oproti roku 2023. Rok 2023 byl jediným rokem, kdy došlo k meziročnímu poklesu výrobců biopotravin. V průběhu roku 2024 bylo nově registrováno 78 subjektů, naopak svoji činnost ukončilo 67 výrobců. Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin v letech 2014–2024 uvádí Tab. 4.

Tab. 4: Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin, 2014–2024

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet výrobců	506	542	603 ¹⁾	672	748	826	865	944	990	969	980
Meziroční změna (%)	7,4	7,1	11,3	11,4	11,3	10,4	4,7	9,1	4,9	-2,1	1,1
Počet ukončených výrobců	37	40	37	41	45	44	60	51	40	105	67
Podíl ukončených výrobců (%)	7,9	7,9	6,8	6,8	6,7	5,9	7,3	5,9	4,2	10,6	6,9
Počet nových výrobců	72	76	98	110	121	122	99	130	86	84	78
Podíl nových výrobců (%)	14,2	14,0	16,3	16,4	16,2	14,8	11,4	13,8	8,7	8,7	8,0

¹⁾ Počet subjektů se liší od údajů uváděných ve zprávě *Statistická šetření ekologického zemědělství – Základní statistické údaje v roce 2017*. Důvodem je zpřesnění údajů v REP.

Zdroj: MZe, REP (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval ÚZEI

Z celkového počtu výrobců biopotravin v České republice se z územního hlediska o první příčku dělilo hlavní město Praha společně s Jihomoravským krajem (oba měly 166 registrovaných výrobců biopotravin). Další v pořadí následovaly Středočeský kraj (107 registrovaných výrobců) a Jihočeský kraj (68 registrovaných výrobců). Naopak nejméně výrobců biopotravin bylo ke konci roku 2024 registrováno v Karlovarském kraji (viz Tab. 5).

Tab. 5: Vývoj počtu registrovaných výrobců biopotravin v krajích ČR, 2017–2024

Kraj	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Hl. město Praha	117	131	140	151	166	168	167	166
Středočeský kraj	64	75	89	98	104	104	105	107
Jihočeský kraj	34	45	48	47	55	61	60	68
Plzeňský kraj	30	30	36	42	55	58	61	61
Karlovarský kraj	21	22	23	22	22	23	24	24
Ústecký kraj	20	22	26	28	31	36	42	45
Liberecký kraj	30	34	35	42	44	50	45	43
Královéhradecký kraj	35	36	39	37	40	43	41	45
Pardubický kraj	27	28	29	30	34	34	28	31
Kraj Vysočina	37	39	48	52	55	58	54	52
Jihomoravský kraj	136	143	157	149	162	169	164	166
Olomoucký kraj	37	39	45	48	47	49	47	45
Zlínský kraj	44	54	59	64	64	67	62	67
Moravskoslezský kraj	40	50	52	55	65	70	69	60
Celkem	672	748	826	865	944	990	969	980

Zdroj: REP (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval ÚZEI

4.2 Výroba biopotravin

Kapitola shrnuje informace o počtech aktivních zpracovatelů (výrobců) biopotravin, celkové kapacitě výroby biopotravin v ČR (tzn. o celkovém obratu a obratu hlavních kategorií biopotravin) a o distribučních kanálech, které jsou výrobci využívány pro prodej biopotravin.

Z celkového počtu 980 subjektů registrovaných jako „výrobce biopotravin“ ke konci roku 2024, jich zhruba 23 %¹⁴ (tj. 222) svou činnost ve skutečnosti vůbec neprovozovalo, a to zejména z důvodu nezájmu spotřebitelů či obchodních partnerů o zamýšlené biopotraviny.

4.2.1 Rozsah výroby biopotravin

Celkový obrat výroby biopotravin v roce 2024, dle údajů poskytnutých výrobci¹⁵, činil 6 083 mil. Kč, což představuje nárůst o 4,9 % proti obratu 5 797 mil. Kč v roce 2023 (Tab. 6). V tomto údaji jsou zahrnuty také obraty společností, které pouze nakoupené bioprodukty přebalují do spotřebitelského balení, jelikož i tato činnost je považována za výrobu biopotravin.¹⁶ Do celkového obratu je zahrnut také obrat za bioprodukty uvedené na certifikátu výrobce biopotravin, a to v objemu

¹⁴ V roce 2023 byl zaznamenán rovněž podíl 23 %.

¹⁵ Jedná se o obrat 601 výrobců biopotravin.

¹⁶ Tj. včetně dovozu ovoce a zeleniny a jejího balení, dovozu zahraničního zboží a značení českým logem aj.

24 mil. Kč¹⁷. Dále je také zahrnut celkový obrat „mix“ subjektů realizujících, jak vlastní výrobu biopotravin, tak současně distribuci výrobků jiných dodavatelů. Vzhledem k tomu, že byl doplněn v dotazníku dotaz na rozsah prodeje vlastních a cizích výrobků u těchto dodavatelů, lze konstatovat, že prodej výrobků jiných dodavatelů představoval 63 % jejich celkového obratu (tj. 892 mil. Kč). Jinými slovy, obrat prodeje vlastních výrobků vyrobených v ČR registrovanými výrobci činil 5,2 mld. Kč.

Nejpočetnější kategorií výrobců dle velikosti obratu za biopotraviny zůstala, stejně jako v letech 2011–2023, kategorie 100 tis. až 500 tis. Kč. Následovaly kategorie 500 tis. až 1 mil. Kč, 2–5 mil. Kč a 1-2 mil. Kč.

Více než dvě třetiny výrobců (67,7 %) uvedly, že v roce 2024 za biopotraviny utržily méně než 2 mil. Kč a jejich podíl na celkovém obratu dosáhl pouhých 3,5 %. Naopak 45 firem s největším obratem za biopotraviny (nad 20 mil. Kč) realizovalo více než tři čtvrtiny celkové výroby biopotravin (80 %). Obdobná situace platila i pro předchozí roky 2011–2023. Srovnatelný zůstává také podíl firem s největším obratem, kdy třináct největších firem s obratem nad 100 mil. Kč (RACIO, s. r. o., E D & F Man Ingredients s. r. o., Sonnentor s. r. o., PRO-BIO, obchodní společnost s r. o., Econic HUB s.r.o. (dříve COUNTRY LIFE s.r.o.), INUTEC s.r.o., Lifefood Czech Republic s. r. o., Polabské mlékárny a.s., ČEROZFRUCHT s. r. o., OLMA, a.s., Amylon, a.s., ÚSOVSKO FOOD a.s., Deva Nutrition a.s.) realizovalo 57,3 % celkového obratu. V roce 2023 činil podíl 14 největších výrobců („mix“ subjektů) 59,4 %.

Přehled patnácti největších výrobců v roce 2024 dle velikosti obratu realizovaného pouze na českém trhu (bez exportu) se podobá seznamu z předchozích let (Tab. 7). Je třeba zdůraznit, že v tabulce jsou zahrnuty i „mix“ subjekty, jejichž obrat zahrnuje i prodej biopotravin jiných výrobců (tj. obrat i za jejich distributorskou činnost). Důvodem je, že nelze s jistotou určit podíl cizích výrobků uplatněných na českém trhu.

¹⁷ V roce 2023 činil tento obrat 74 mil. Kč.

Tab. 6: Struktura výrobců dle velikosti obrátu za biopotraviny, 2023 a 2024

Kategorie dle obrátu za biopotraviny	Výrobci biopotravin			Obrat za prodej biopotravin		
	2023 (počet)	2024		2023 (tis. Kč)	2024	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 100 tis. Kč	71	64	10,6	3 260	3 137	0,1
<100 tis. až 500 tis. Kč	176	185	30,8	46 225	52 415	0,9
<500 tis. až 1 mil. Kč	90	93	15,5	64 606	67 905	1,1
<1 mil. až 2 mil. Kč	68	65	10,8	95 125	87 806	1,4
<2 mil. až 5 mil. Kč	59	69	11,5	191 772	230 680	3,8
<5 mil. až 10 mil. Kč	49	47	7,8	338 115	323 989	5,3
<10 mil. až 20 mil. Kč	34	33	5,5	473 841	450 933	7,4
<20 mil. až 50 mil. Kč	23	23	3,8	799 779	722 970	11,9
<50 mil. až 75 mil. Kč	3	5	0,8	177 965	296 347	4,9
<75 mil. až 100 mil. Kč	2	4	0,7	161 534	360 642	5,9
nad 100 mil. Kč	14	13	2,2	3 444 495	3 486 397	57,3
Celkem¹⁾	589	601	100,0	5 796 717	6 083 222	100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: zpracoval ÚZEI

Tab. 7: Přehled 15 největších výrobců biopotravin dle obrátu na českém trhu, 2024

Název společnosti	Hlavní obor výroby
Amylon, a.s.	Škrobárenské výrobky, Cukr
Allnature, s.r.o.	Ostatní zpracované biopotraviny, Oleje a tuky, Mlýnské výrobky
Biopark s.r.o.	Maso a masné výrobky
BRAINMARKET s.r.o.	Doplňky stravy, Ostatní zpracované biopotraviny, Kakao, Čokoláda a cukrovinky
Čerozfrucht s.r.o.	Ovoce a zelenina
Econic HUB s.r.o. (dříve COUNTRY LIFE s.r.o.)	Ostatní zpracované biopotraviny, Pekařské výrobky, Nápoje, Mléčné výrobky, Mlýnské výrobky, Ovoce a zelenina, Oleje a tuky
EXTRUDO Bečice s.r.o.	Trvanlivé výrobky, Mlýnské výrobky, Těstoviny
Lifefood Czech Republic s.r.o.	Ostatní zpracované biopotraviny, Kakao, Čokoláda a cukrovinky, Doplnky stravy
MASO UZENINY POLIČKA, a.s.	Maso
Mlýn Perner Svijany, spol. s r.o.	Mlýnské výrobky
OLMA, a.s.	Mléko a mléčné výrobky
POLABSKÉ MLÉKÁRNY a.s.	Mléko a mléčné výrobky
PRO-BIO, obchodní společnost s.r.o.	Mlýnské výrobky, Ostatní zpracované biopotraviny, Ovoce a zelenina, Pekařské výrobky, Oleje a tuky
Schubert partner a.s.	Vejce
Sonnentor s.r.o.	Káva a čaje, Koření

Pozn: Subjekty jsou uvedeny v abecedním pořadí.

Zdroj: zpracoval ÚZEI

Největší počet výrobců (150; což odpovídá 25 %) a (130, což odpovídá 22 %) byl zařazen v kategorii podniků, u kterých prodej biopotravin představoval 1 až 10 % a 99 až 100 % (kategorie tvořena převážně faremními zpracovateli) jejich celkového obratu, viz Tab. 8. Tyto dvě kategorie představovaly 47 % výrobců biopotravin, přičemž jejich podíl na celkovém obratu výroby v ČR tvořil téměř 38 %. V roce 2023 tyto kategorie zahrnovaly 46 % výrobců a 37% podíl na celkovém obratu.

Největšího podílu na celkovém obratu výrobců (32 %) dosahovaly firmy z kategorie podniků 50 až 75 %, následně pak podniky v kategorii 99 až 100 % (20 %) a 1 až 10 % (18 %).

Tab. 8: Struktura výrobců dle podílu obratu za biopotravinu na celkovém obratu, 2023 a 2024

Podíl biopotravin na celkovém obratu	Výrobci biopotravin			Obrat za prodej biopotravin		
	2023 (počet)	2024		2023 (tis. Kč)	2024	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 1 %	62	50	8,3	71 555	49 380	0,8
<1 až 10 %	136	150	25,0	1 245 754	1 098 127	18,1
<10 až 30 %	82	96	16,0	893 869	1 044 560	17,2
<30 až 50 %	43	54	9,0	222 425	377 299	6,2
<50 až 75 %	60	57	9,5	1 887 600	1 955 858	32,2
<75 až 99 %	71	64	10,6	569 485	373 074	6,1
<99 až 100 %	135	130	21,6	906 029	1 184 923	19,5
Celkem¹⁾	589	601	100,0	5 796 717	6 083 222	100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: zpracoval ÚZEI

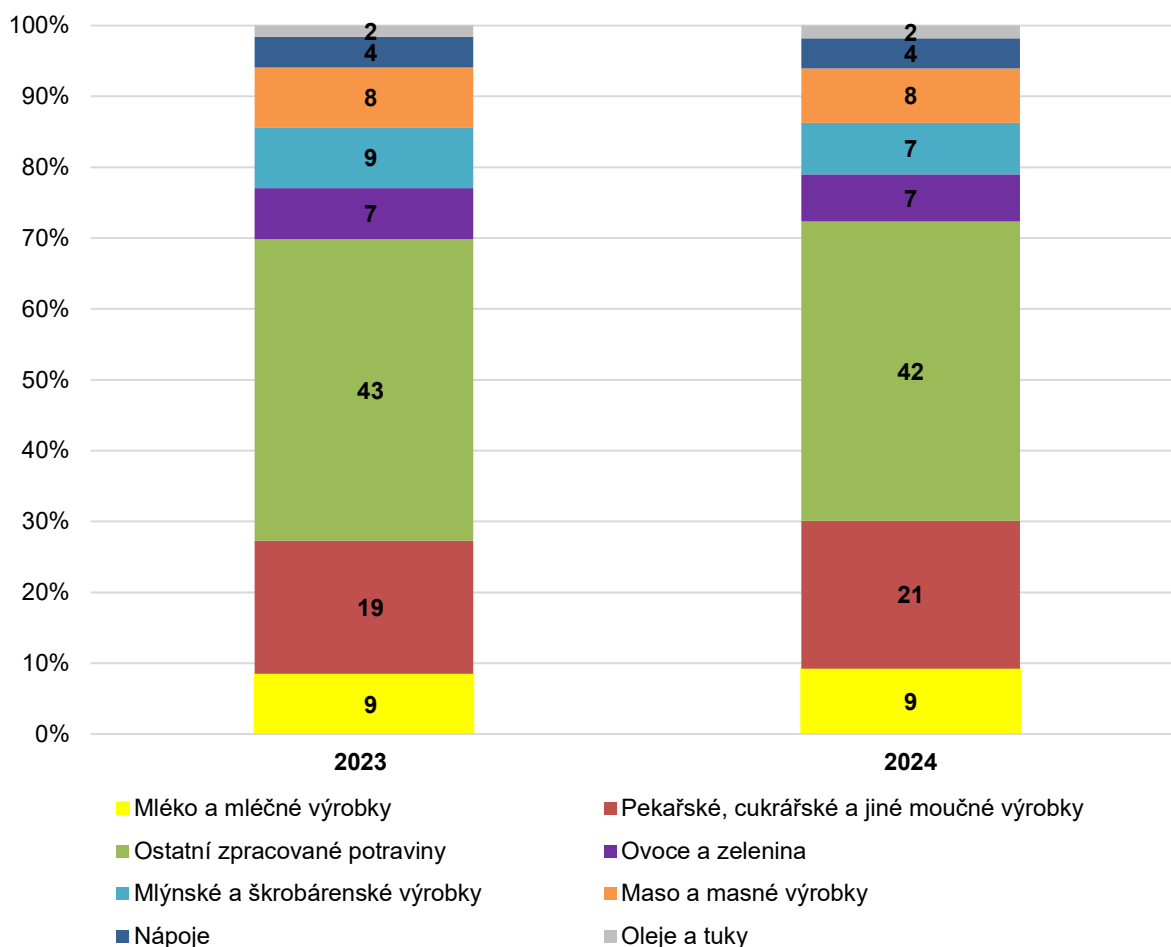
4.2.2 Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obratu výroby

Kromě informace o celkovém obratu za biopotravinu byl u respondentů zjišťován také podíl hlavních kategorií biopotravin na tomto objemu výroby. Použito bylo zjednodušené třídění vycházející z mezinárodní klasifikace produkce CPA, viz příloha č.1.

Dle zjištěných údajů největší podíl z celkového obratu¹⁸, kterého dosáhli výrobci v roce 2024, zaujímal opět kategorie „Ostatní zpracované potraviny“¹⁹ (42 %, a to zejména podkategorie „Cukr“ a „Káva a čaj“). Následovaly kategorie „Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky“ (21 %), „Mléko a mléčné výrobky“ (9 %), „Maso a masné výrobky“ (8 %) a „Mlýnské a škrobářenské výrobky“ (7 %). Vyjádřeno v nominální hodnotě, největší objem výroby dosáhly „Ostatní zpracované potraviny“ (cca 2 561 mil. Kč, 2 437 mil. Kč v roce 2023), následované kategorií „Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky“ (cca 1 265 mil. Kč, 1 074 mil. Kč v roce 2023), „Mléko a mléčné výrobky“ (cca 558 mil. Kč, 488 mil. Kč v roce 2023), „Maso a masné výrobky“ (cca 464 mil. Kč, 483 mil. Kč v roce 2023) a „Mlýnské a škrobářenské výrobky“ (cca 441 mil. Kč, 494 mil. Kč v roce 2023). Podobné kategorie dominovaly také v předchozích letech (viz Obr. 7).

¹⁸ Do celkového obratu není započítán obrat za výrobu bioproduktů a biokomodit.

¹⁹ Kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ zahrnuje podkategorie: Cukr; Kakao, čokoláda a cukroviny; Káva a čaj; Koření a aromatické výtažky; Hotové pokrmy; Doplnky stravy; Ostatní zpracované potraviny (viz příloha zprávy).

Obr. 7: Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obrátu výroby, 2023 a 2024

Pozn.: Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: zpracoval ÚZEI

4.2.3 Uplatnění vyrobených biopotravin na trhu

Většina výrobců uplatňuje alespoň část svého sortimentu na českém trhu, tj. 584 z celkového počtu 601 výrobců, 17 zbývajících prodává biopotraviny výhradně mimo ČR. Minimálně 75 % sortimentu prodalo na českém trhu 88 % výrobců (tj. 527 z 601), (viz Tab. 9). V roce 2024 se nejčastěji vyváželo na Slovensko (celkem 97 výrobců – každý šestý aktivní výrobce, z toho 57 výrobců do 10 % svého obrátu, 36 výrobců v rozmezí 10–30 % obrátu, 3 výrobci v rozmezí 30–50 % a 1 výrobce celých 100 % svého obrátu). Avšak největší objem vyrobených biopotravin směřoval do Německa (19 %), ostatních zemí EU²⁰ (téměř 15 %), zemí mimo EU (8 %) a Slovenska (přes 4 %). Naopak nejmenší objem se exportoval do Rakouska a Polska.

Z celkového obrátu výroby biopotravin v roce 2024 ve výši cca 6 083 mil. Kč se uplatnilo na českém trhu 2 994 mil. Kč, tj. 49,2 %. V roce 2023 se na českém trhu uplatnilo 2 872 mil. Kč (tj. 49,5 %). Do zahraničí tedy čeští výrobci vyvezli biopotraviny v hodnotě 3 089 mil. Kč, což představuje zbývajících 50,8 % celkového obrátu výroby (v roce 2023 činil export 2 925 mil. Kč).

²⁰ Do kategorie Ostatní země EU jsou zařazeny země EU nesousedící s ČR (tj. bez SK, DE, AT a PL).

Hodnota vývozu se oproti roku 2023 zvýšila o 164 mil. Kč, čímž poprvé přesáhla hranici 3 mld. Kč, přičemž největší objem biopotravin (1 147 mil. Kč) byl vyvezen do Německa, ostatních zemí EU nesousedících s ČR (890 mil. Kč) a zemí mimo EU (473 mil. Kč).

Z výrobců vyvážejí do zahraničí zejména společnosti RACIO, s. r. o. (Německo, ostatní země EU, Slovensko, země mimo EU a Polsko), E D & F Man Ingredients s. r. o. (země mimo EU, Německo, ostatní země EU, Polsko, Rakousko a Slovensko), INUTEC s. r. o. (Německo), Sonnentor s. r. o. (Rakousko, Německo, Slovensko a Polsko), Lifefood Czech Republic s. r. o. (ostatní země EU, Německo, země mimo EU a Slovensko), ÚSOVSKO FOOD a. s. (ostatní země EU, Německo, Rakousko, Polsko a Slovensko), Deva Nutrition a. s. (ostatní země EU, země mimo EU a Polsko), Amylon, a.s. (Německo, Rakousko, ostatní země EU, Polsko, země mimo EU a Slovensko) a PRO-BIO, obchodní společnost s.r.o. (Slovensko, Německo, Polsko, ostatní země EU, Rakousko).

Tab. 9: Uplatnění vyrobených biopotravin v ČR a struktura vývozu výrobců biopotravin (počet a obrat), 2024

Země	do 10 %	<10–30 %	<30–50 %	<50–75 %	<75–99 %	100 %	Celkem	Obrat	Podíl (%)	
								(tis. Kč)	2024	2023
ČR	10	13	12	22	81	446	584	2 994 054	49,2	49,5
Slovensko	57	36	3	0	0	1	97	269 854	4,4	3,6
Německo	19	22	4	9	3	5	62	1 147 437	18,9	17,1
Rakousko	12	6	1	1	2	2	24	222 851	3,7	5,0
Polsko	28	5	0	1	0	0	34	85 794	1,4	1,3
Ostatní EU	24	16	11	10	5	4	70	889 734	14,6	21,5
Mimo EU	13	4	0	3	0	1	21	473 498	7,8	2,0
Celkem¹⁾								6 083 222	100,0	100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Pozn.: Ostatní EU (země EU mimo CZ, SK, DE, AT a PL); Mimo EU (země nacházející se mimo EU).

Zdroj: zpracoval ÚZEI

4.2.4 Způsob distribuce biopotravin uplatněný výrobci

K určení hlavních distribučních cest prodeje biopotravin a následnému stanovení celkové velikosti trhu (tj. objemu biopotravin nakoupeného konečnými spotřebiteli) bylo zjišťováno, prostřednictvím kterých odbytových cest realizovali prodej biopotravin na českém trhu v roce 2024 samotní výrobci, a to v členění dle jednotlivých kategorií potravin.

Na českém trhu využívali výrobci k prodeji biopotravin nejčastěji maloobchodní řetězce (téměř 30 %), e-shopy (16 %), velkoobchody (14 %) a specializované prodejny²¹ (11 %). K dalšímu výrobci biopotravin (např. vyrobené mouky/směsi, med, koření/bylinky, oleje, cukr) směřovalo přes 9 %²² biopotravin, viz Tab. 10. Prostřednictvím přímého prodeje bylo distribuováno 9 % biopotravin.

²¹ Tj. prodejny zdravé výživy a biopotravin.

²² Do podílu je zahrnuto také zpracování ve službě, které činilo 0,5 %.

Tab. 10: Hlavní distribuční kanály uplatněné výrobci biopotravin, 2023 a 2024

Odbytová místa	Obrat za prodej biopotravin ¹⁾		
	2023 (tis. Kč)	2024	
		(tis. Kč)	(%)
Další výrobce biopotravin	328 622	254 961	8,6
Zpracování ve službě	14 991	16 211	0,5
Velkoobchod s bio/potravinami	402 170	417 222	14,0
Překupník	47 721	50 662	1,7
Specializované prodejny	315 409	313 650	10,5
Maloobchodní řetězce	808 943	882 350	29,6
Nezávislé prodejny potravin	82 216	78 110	2,6
Drogerie	32 483	40 533	1,4
Lékárny	39 221	55 949	1,9
Gastronomie	104 951	127 424	4,3
Přímý prodej	208 877	261 464	8,8
E-shop	432 559	479 019	16,1
Jiné	2 104	1 298	0,0 ²⁾
Celkem	2 820 265	2 978 855	100,0

¹⁾ V tabulce není zohledněn obrat za nezpracované bioprodukty.

²⁾ Jedná se o hodnotu 0,04 %.

Zdroj: zpracoval ÚZEI

Z celkového obratu za prodej vyrobených biopotravin realizovaný v ČR mířilo cca 75 % přímo ke konečným spotřebitelům²³ (tj. odhadem okolo 2 690 mil. Kč při uvažované 30% obchodní přírážce²⁴, nárůst o 247 mil. Kč proti roku 2023). Z tohoto objemu biopotraviny míří ke konečnému spotřebiteli nejčastěji prostřednictvím maloobchodních řetězců (43 %) a e-shopů (18 %). Prodej prostřednictvím prodejen zdravé výživy činil 15 %. Následoval prodej prostřednictvím přímého prodeje (10 %), gastronomie (6 %) a nezávislých prodejen (4 %). Ostatní cesty nebyly tak významné a celkem tvořily cca 5 %.

Z detailní analýzy distribučních cest dále vyplývá, že maso a masné výrobky byly nejčastěji nabízeny k prodeji prostřednictvím přímého prodeje (33 %; 19 %) a maloobchodních řetězců (20 %; 32 %). Ovoce a zelenina byly kromě řetězců (51 %) uplatňovány přes e-shopy (13 %), specializované prodejny (11 %) a další výrobce potravin (8 %). Mléčné výrobky byly dodávány převážně do maloobchodních řetězců (53 %), 16 % bylo distribučně řešeno prostřednictvím velkoobchodu, 7 % bylo z důvodu zastoupení faremních zpracovatelů uváděno do prodeje prostřednictvím přímého prodeje a 5 % pak přes specializované prodejny, další výrobce biopotravin a e-shop. Nápoje byly prodávány zejména prostřednictvím přímého prodeje (22 %), velkoobchodu (19 %), e-shopu (17 %) a maloobchodních řetězců (16 %). Jedná se zejména o prodej vína. Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky byly uváděny do prodeje zejména prostřednictvím řetězců (52 %), velkoobchodu (15 %), přímého prodeje (7 %), specializovaných prodejen (6 %) a e-shopu (6 %). Mlýnské a škrobářenské

²³ Tj. po vyloučení obratu prodeje směřujícího k dalšímu výrobci biopotravin (včetně zpracování ve službě, překupníkovi, či do velkoobchodu).

²⁴ Přírážka nebyla uvažována u přímého prodeje a prodeje prostřednictvím e-shopů.

výrobky byly kromě řetězců (27 %) uplatňovány i přes další výrobce potravin (26 %) a velkoobchody (23 %). U olejů dominoval prodej prostřednictvím řetězců (24 %), 22 % byl zastoupen e-shop, 18 % specializované prodejny a 16 % velkoobchod. E-shop hrál významnou roli také při prodeji ostatních zpracovaných potravin (31 %), přičemž se dále jednalo o prodej prostřednictvím velkoobchodu (15 %), řetězců (15 %) a specializovaných prodejen (14 %).

5 Distribuce biopotravin v ČR v roce 2024

Druhou významnou skupinou působící na trhu s biopotravinami jsou distributoři neboli subjekty uvádějící biopotraviny nebo bioprodukty do oběhu včetně vývozu a dovozu bez jakéhokoli dalšího zpracování²⁵. Jedná se zejména o dovozce ze třetích zemí, regionální i celostátní distributory a velkoobchodníky.

5.1 Počet a struktura distributorů biopotravin

Počet všech registrovaných distributorů k 31. 12. 2024 poklesl na 1 126 subjektů, což představuje meziroční snížení o 1,7 %. Jedná se tak o další mírný meziroční pokles počtu distributorů, který navazuje na rok 2023. V průběhu roku 2024 bylo nově registrováno 98 subjektů, naopak svoji činnost ukončilo 117 distributorů. Nárůst distributorů v letech 2017 a 2018 zapříčinila povinná registrace internetových prodejen nabízejících biopotraviny do systému ekologického zemědělství. Vývoj počtu registrovaných distributorů v letech 2014–2024 shrnuje Tab. 11.

Tab. 11: Vývoj počtu registrovaných distributorů biopotravin, 2014–2024

Ukazatel	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Počet distributorů	351	409	501	730	938	1 003	1 031	1 131	1 160	1 145	1 126
Meziroční změna (%)	15,1	16,5	22,5	45,7	28,5	6,9	2,8	9,7	2,6	-1,3	-1,7
Počet ukončených distributorů	40	24	33	36	65	79	103	70	78	130	117
Podíl skončených distributorů (%)	13,1	6,8	8,1	7,2	8,9	8,4	10,3	6,8	6,9	11,2	10,2
Počet nových distributorů	86	82	125	265	273	144	131	170	107	115	98
Podíl nových distributorů (%)	24,5	20,0	25,0	36,3	29,1	14,4	12,7	15,0	9,2	10,0	8,7

Zdroj: MZe (údaj k 31. 12. daného roku); zpracoval ÚZEI

Na trhu s biopotravinami působí také velký počet subjektů zabývajících se maloobchodním prodejem (tj. maloobchodní řetězce, obchody zdravé výživy aj.), které se však dle zákona o EZ od roku 2006 nemusí registrovat. V současné době jsou biopotraviny nabízeny všemi nadnárodními maloobchodními řetězci, z nichž některé mají vlastní značku biopotravin (Albert: Nature's promise BIO, Billa: BILLA Bio, Globus: Globus BIO, Kaufland: K-BIO, Lidl: Bio organic, Tesco: Tesco Organic, Penny Market: My Bio). Biopotraviny lze zakoupit i v některých českých družstevních prodejnách působících pod značkou COOP, v nezávislých prodejních sítích (např. Brněnce) a v prodejnách zdravé výživy a biopotravin. Rozmáhají se farmářské obchody, které nabízejí regionální produkty včetně biopotravin, jako např. Náš grunt, Sklizeno, Dobřej špajz. Dalším významným místem prodeje biopotravin se staly prodejny drogistického zboží, zvláště pak drogistický řetězec DM drogerie s privátními značkami dm Bio a babylove a Rossmann s privátními značkami BabyDream a EnerBio. Rostoucí oblibě se také těší nákup prostřednictvím e-shopů, které mají ve svém sortimentu i biopotraviny (např. Košík, Rohlík, SCUK, Farmbox, Mixit).

²⁵ Za zpracování je považováno i pouhé zabalení nebo označování biopotravin.

5.2 Distribuce biopotravin

Kapitola týkající se distribuce biopotravin přináší informace zejména o počtu aktivních distributorů biopotravin, podílu bioproduktů (biopotravin) z dovozu, celkovém rozsahu distribuce biopotravin v ČR (celkového obratu a obratu hlavních kategorií biopotravin) a o typech distribučních kanálů využívaných distributory v ČR pro prodej biopotravin.

5.2.1 Podíl distribuovaných bioproduktů a biopotravin z dovozu

Distributoři dovezli v roce 2024 biopotraviny za zhruba 3 735 mil. Kč, což činilo 60 % jejich celkového obratu prodeje (v r. 2023 za 2 915 mil. Kč a 55 %, v r. 2022 za 2 736 mil. Kč a 53 %). Z tohoto dovezeného objemu bylo 23 % v hodnotě 875 mil. Kč dále reexportováno. V tomto objemu však není zahrnut dovoz biopotravin samotnými maloobchodními řetězci, kdy objem jejich dovozu činil dalších zhruba 2 145 mil. Kč (nárůst oproti 1 779 mil. Kč v roce 2023 a 1 559 mil. Kč v roce 2022).

Opět byl sledován údaj o objemu dovozu také u subjektů registrovaných jako výrobce a současně distributor. Tito tzv. „mix“ distributoři dovezli v roce 2024 biopotraviny za 1 018 mil. Kč (tj. zhruba 72 % jejich celkového obratu), přičemž 42 % zboží zůstalo na českém trhu.

Do ČR se dovážely zejména ostatní zpracované biopotraviny, které tvořily přibližně 44 % celkové hodnoty dovozu. Jednalo se především o cukr, hotové pokrmky (včetně dětských výživ) a potravinové doplňky. Dále pak ovoce a zeleninu (34 % celkové hodnoty dovozu) a bioprodukty (okolo 5 %).

Mezi největší importéry²⁶ patřily v roce 2024 Velká Pecka s.r.o., SOLEX AGRO, s.r.o., E D & F Man Ingredienci s.r.o., HIPP Czech s.r.o., BAKKER s.r.o., Green Ways s.r.o., bio nebio s.r.o. a Econic HUB s.r.o. (dříve COUNTRY LIFE s.r.o.).

5.2.2 Rozsah distribuce biopotravin

Celkový obrat registrovaných distributorů dosáhl v roce 2024 ve velkoobchodních cenách 6 188 mil. Kč (cca 5 297 mil. Kč v roce 2023). V tomto obratu však není zahrnut objem distribuce tzv. „mix“ subjektů²⁷ (cca 892 mil. Kč), avšak do obratu jsou zahrnuty také obraty odbytových družstev a také obchodníků se základními komoditami, jako jsou zvířata a plodiny (cca 1 224 mil. Kč).

Z pohledu rozsahu distribuce (tj. obratu za biopotraviny) zůstala, stejně jako v minulých letech, nejrozšířenější kategorie podniků od 100 tis. do 500 tis. Kč. Na druhém místě byla kategorie 1 až 2 mil. Kč. a společně zahrnovaly téměř 40 % všech distributorů. Následovala kategorie od 500 tis. do 1 mil. Kč. Kategorie 2 až 5 mil. Kč. se pak umístila na čtvrtém místě. Z údajů vyplývá, že u zhruba 75 % distributorů obrat za biopotraviny nepřekročil hranici 5 mil. Kč.

Při srovnání výše obratu dominovala jednoznačně kategorie podniků s obratem nad 100 mil. Kč, kdy pouhých 9 firem realizovalo více než 52 % z celkového finančního objemu distribuce biopotravin v ČR (v roce 2023 to bylo 9 firem v této kategorii s 48% podílem), viz Tab. 12.

²⁶ Mezi importéry jsou zařazeny i společnosti, které realizují souběžně výrobu i distribuci biopotravin a jejichž obraty jsou zahrnuty již v rámci výrobců biopotravin.

²⁷ Viz pozn. p. č. 6, str. 11.

Tab. 12: Struktura distributorů dle velikosti obrátu za biopotraviny, 2023 a 2024

Kategorie dle obrátu za biopotraviny	Distributoři biopotravin			Obrát za prodej biopotravin		
	2023 (počet)	2024		2023 (tis. Kč)	2024	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 100 tis. Kč	65	53	9,8	2 991	2 079	0,0 ¹⁾
<100 tis. až 500 tis. Kč	127	135	25,0	34 803	37 766	0,6
<500 tis. až 1 mil. Kč	77	74	13,7	54 477	50 939	0,8
<1 mil. až 2 mil. Kč	65	80	14,8	92 023	116 705	1,9
<2 mil. až 5 mil. Kč	74	62	11,5	239 123	197 472	3,2
<5 mil. až 10 mil. Kč	57	52	9,6	407 520	360 444	5,8
<10 mil. až 20 mil. Kč	35	30	5,6	465 796	435 175	7,0
<20 mil. až 50 mil. Kč	23	35	6,5	738 814	1 075 615	17,4
<50 mil. až 75 mil. Kč	6	7	1,3	345 064	428 450	6,9
<75 mil. až 100 mil. Kč	4	3	0,6	361 101	238 596	3,9
nad 100 mil. Kč	9	9	1,7	2 555 225	3 245 214	52,4
Celkem²⁾	542	540	100,0	5 296 936	6 188 455	100,0

¹⁾ Hodnota je nulová z důvodu zaokrouhlení na jedno desetinné místo. Hodnota však odpovídá cca 0,03 %.

²⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: zpracoval ÚZEI

Z pohledu významu obchodování s biopotravinami je z údajů patrné, že se distribucí zabývají jak specialisté, tj. obchodníci s více jak 75% podílem biopotravin na jejich obrátu (cca 11 % subjektů), tak obchodníci, kteří mají biopotraviny pouze jako doplňkové zboží ve své nabídce. Dále zhruba 60 % subjektů uvedlo, že prodej biopotravin u nich tvoří méně než 10 % jejich celkového obrátu. Subjekty, které nabízejí biopotraviny jen jako doplňkový sortiment zahrnující pouze několik vybraných bio položek, uvedly v roce 2024 na trh více než 45 % obrátu distribuovaných biopotravin, viz Tab. 13.

Tab. 13: Struktura distributorů dle podílu obrátu za biopotraviny na celkovém obrátu, 2023 a 2024

Kategorie dle podílu biopotravin na celkovém obrátu	Distributoři biopotravin			Obrát za prodej biopotravin		
	2023 (počet)	2024		2023 (tis. Kč)	2024	
		(počet)	(%)		(tis. Kč)	(%)
do 1 %	117	127	23,5	386 640	563 544	9,1
<1 až 10 %	226	199	36,9	1 987 019	2 243 782	36,3
<10 až 30 %	79	101	18,7	575 340	652 294	10,5
<30 až 50 %	37	37	6,9	706 053	1 172 850	19,0
<50 až 75 %	22	18	3,3	434 636	363 428	5,9
<75 až 99 %	19	20	3,7	288 072	346 921	5,6
<99 až 100 %	42	38	7,0	919 175	845 637	13,7
Celkem¹⁾	542	540	100,0	5 296 936	6 188 455	100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: zpracoval ÚZEI

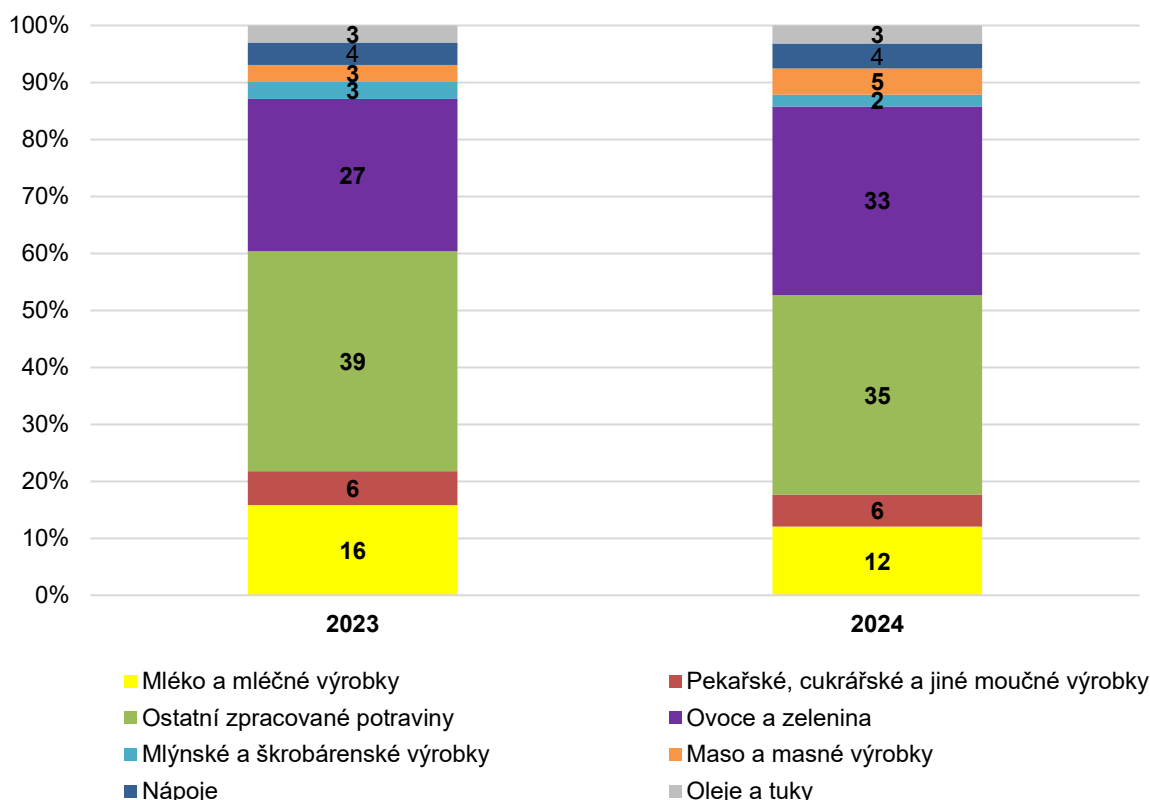
K největším distributorům z pohledu obrátu za prodej biopotravin patřila v roce 2024 společnost VELKÁ PECKA s. r. o., následovaná společnostmi SOLEX AGRO, s.r.o., Kovář distribuce s.r.o., Hipp Czech s. r. o., BAKKER, s.r.o., Green Ways s. r. o a Družstvo České Biomléko. Pokud je uvažován prodej pouze na českém trhu (bez obrátu exportovaného zboží), pak mezi největší distributory v roce 2024 patřily všechny výše uvedené společnosti s výjimkou společností Kovář distribuce s.r.o., která se specializuje převážně na zahraniční trhy. Nově mezi ně přibyla i společnost bio nebio s.r.o.

Do kategorie významných distributorů patří samozřejmě také společnost Econic HUB s.r.o. (dříve COUNTRY LIFE s.r.o.), PRO-BIO, obchodní společnost s r. o. a E D & F Man Ingredients s.r.o., jejichž obrat je však již zahrnut v obrátu výrobců biopotravin. Podobně by sem patřily i centrály maloobchodních řetězců a drogistické řetězce, které zásobují své prodejny. Obrat těchto společností je již zahrnut v obrátu jejich dodavatelů (tj. výrobců a distributorů).

5.2.3 Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obrátu distribuce

Kromě informace o celkovém obrátu za biopotraviny byl u respondentů zjišťován také podíl hlavních kategorií na zobchodovaném obrátu.²⁸ Dle zjištěných údajů největší podíl z celkového obrátu, kterého dosáhli distributoři v roce 2024, zaujímala opět kategorie „Ostatní zpracované potraviny“ (35 %, a to zejména podkategorie „Hotové pokrmy (včetně dětských výživ)“, která tvořila 31% podíl). Následovaly kategorie „Ovoce a zelenina“ (33 %) a „Mléko a mléčné výrobky“ (12 %). Stejně kategorie dominovaly také v roce 2023, viz Obr. 8.

²⁸ *Struktura hlavních kategorií biopotravin vychází z mezinárodní klasifikace produkce CPA, viz příloha č. 1. Do celkového obrátu tak není v tomto případě započítán obrat distribuci bioproduktů a biokomodit.*

Obr. 8: Podíl hlavních kategorií biopotravin na celkovém obrátu distribuce, 2023 a 2024

Pozn.: Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: zpracoval ÚZEI

Vyjádřeno v nominální hodnotě, největší objem distribuce dosáhly „Ostatní zpracované potraviny“ (cca 1 739 mil. Kč, cca 1 711 mil. Kč v roce 2023), „Ovoce a zelenina“ (cca 1 643 mil. Kč, cca 1 158 mil. Kč v roce 2023), „Mléko a mléčné výrobky“ (cca 597 mil. Kč, cca 687 mil. Kč v roce 2023).

5.2.4 Uplatnění distribuovaných biopotravin na trhu

Většina distributorů uplatňovala alespoň část svého sortimentu na českém trhu tj. 504 z celkových 540 distributorů, 36 zbývajících prodávalo biopotraviny výhradně mimo ČR. Minimálně 75 % sortimentu prodalo na českém trhu 84 % distributorů (tj. 455 z 540). Na českém trhu skončilo 73 % objemu distribuovaných biopotravin v celkové hodnotě 4 520 mil. Kč (v roce 2023 šlo o hodnotu 3 881 mil. Kč a 73,3 %), viz Tab. 14.

Ze zjištěných údajů vyplývá, že došlo ke zvýšení objemu exportu také v absolutním vyjádření. Zatímco v roce 2023 bylo distributory exportováno zboží za cca 1 416 mil. Kč, v roce 2024 činila hodnota exportu cca 1 668 mil. Kč. Největší objem biopotravin byl v roce 2024 exportován do Rakouska, kam mířilo 33 % obrátu exportu představující cca 556 mil. Kč, s 30 % následovalo Německo (494 mil. Kč), dále s 18 % Slovensko (302 mil. Kč) a ostatní země EU (10 % a 163 mil. Kč).

Tab. 14: Uplatnění distribuovaných biopotravin v ČR a struktura vývozu distributorů biopotravin (počet a obrat), 2024

Země	do 10 %	<10–30 %	<30–50 %	<50–75 %	<75–99 %	100 %	Celkem	Obrat (tis. Kč)	Podíl (%)	
									2024	2023
ČR	6	14	9	20	78	377	504	4 520 384	73,0	73,3
Slovensko	38	47	3	3	4	0	95	302 473	4,9	4,8
Německo	3	11	6	11	7	10	48	494 386	8,0	10,4
Rakousko	11	10	4	3	3	7	38	556 374	9,0	4,8
Polsko	10	5	0	3	1	2	21	87 314	1,4	1,7
Ostatní EU	16	10	3	4	0	3	36	162 501	2,6	3,9
Mimo EU	2	2	3	0	0	3	10	65 023	1,1	1,2
Celkem¹⁾								6 188 455	100,0	100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Pozn.: Ostatní EU (země mimo CZ, SK, DE, AT a PL); Mimo EU (země nacházející se mimo EU).

Zdroj: zpracoval ÚZEI

5.2.5 Způsob distribuce biopotravin uplatněný distributory

Stejně jako u výrobců byly i u distributorů zkoumány distribuční cesty při prodeji hlavních kategorií biopotravin v ČR. Z celkového obratu distributorů ve výši 4 258 mil. Kč²⁹ mířilo ke konečným spotřebitelům více než 76 % distribuce (3 246 mil. Kč), což při uvažované 30% obchodní přírážce³⁰, představuje cca 3 678 mil. Kč (tj. nárůst o 15 % proti 3 194 mil. Kč v roce 2023).

Na českém trhu využívali distributoři k prodeji biopotravin e-shop (39 %), maloobchodní řetězce (17 %), další výrobce potravin (16 %)³¹, velkoobchody (7 %), specializované prodejny (4 %)³², lékárny (4 %) a drogerie (4 %). Dále následoval přímý prodej a prodej přes gastronomická zařízení (obě 3 %), viz Tab. 15.

²⁹ Do obratu není zahrnut obrat za distribuci základních komodit.

³⁰ Přírážka nebyla uvažována u přímého prodeje a prodeje prostřednictvím e-shopů.

³¹ Do podílu je zahrnuto také zpracování ve službě, které činilo 0,4 %. Do podílu není zahrnut obrat za prodej základních komodit.

³² Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj korespondovat s uváděným výsledkem v Tab.15.

Tab. 15: Hlavní distribuční kanály uplatněné distributory biopotravin, 2023 a 2024

Odbytová místa	Obrat za prodej biopotravin		
	2023 (tis. Kč)	2024	
		(tis. Kč)	(%)
Další výrobce biopotravin	551 540	656 630	15,4
Zpracování ve službě	15 637	16 646	0,4
Velkoobchod s bio/potravinami	345 749	315 014	7,4
Překupník	18 815	23 429	0,6
Specializované prodejny	162 720	190 006	4,5
Maloobchodní řetězce	714 613	710 064	16,7
Nezávislé prodejny potravin	38 806	38 792	0,9
Drogerie	173 969	151 040	3,5
Lékárny	173 022	162 815	3,8
Gastronomie	119 149	137 768	3,2
Přímý prodej	135 980	138 151	3,2
E-shop	1 254 679	1 668 333	39,2
Jiné	5 000	49 045	1,2
Celkem¹⁾	3 709 679	4 257 732	100,0

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie. V tabulce není zohledněn obrat za nezpracované bioprodukty.

Zdroj: zpracoval ÚZEI

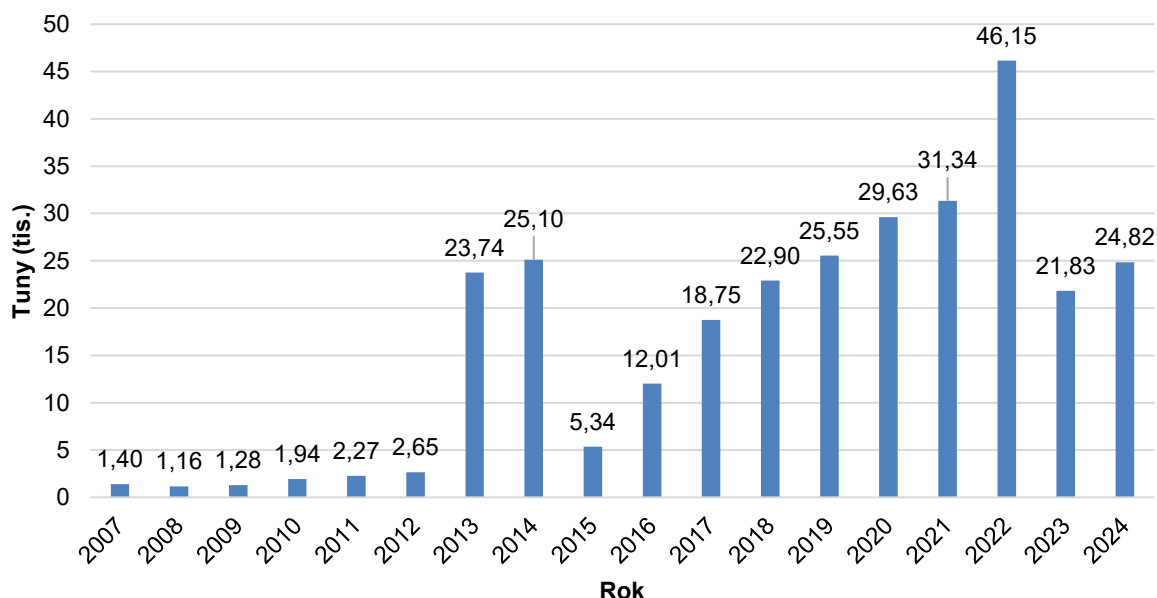
Z detailní analýzy distribučních cest dále vyplývá, že maso bylo nejvíce prodáváno prostřednictvím e-shopů (73 %), velkoobchodu a maloobchodních řetězců (obojí 7 %), dalšího výrobce potravin (4 %), gastronomie a přímého prodeje (obojí 3 %). Masné výrobky byly také uplatňovány zejména prostřednictvím e-shopů (82 %), velkoobchodu (12 %) a přímého prodeje (5 %). Ovoce a zelenina byla kromě e-shopu (33 %) a řetězců (30 %) uváděna do prodeje přes další výrobce potravin (26 %). Mléčné výrobky byly prodávány převážně dalším výrobcům biopotravin (42 %) a přes e-shopy (27 %). U nápojů převládal prodej zejména prostřednictvím e-shopů (46 %), velkoobchodu (20 %) a maloobchodních řetězců (10 %). Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky byly uplatňovány zejména prostřednictvím e-shopů (32 %), řetězců (25 %) a velkoobchodu (11 %). U potravin z kategorie Ostatní zpracované potraviny byl především zastoupen prodej přes e-shop (45 %), maloobchodní řetězce (11 %) a velkoobchod (8 %). Mlýnské a škrobářenské výrobky byly uváděny na trh zejména přes e-shop (40 %), přímý prodej (14 %), velkoobchod (13 %) a dalšího výrobce potravin (10 %). U kategorie Oleje a tuky dominoval také prodej přes e-shop (28 %) a dále prodej prostřednictvím řetězců (21 %), velkoobchodu (17 %) a dalších výrobců potravin (14 %).

6 Dovoz biopotravin ze třetích zemí

Dovoz biopotravin ze třetích zemí upravuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů a související prováděcí legislativa, zejména nařízení (EU) 2021/2306 a (EU) 2021/2307 týkající se kontrol zásilek a certifikátu o kontrole (COI) při dovozu ekologických produktů ze třetích zemí, a dále nařízení (EU) 2021/2325 a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/1698 upravující uznávání třetích zemí a kontrolních orgánů či subjektů, ve znění pozdějších předpisů. Nařízení uvádí specifická pravidla pro dovoz biopotravin ze třetích zemí, zejména průběžně aktualizovaný seznam uznaných třetích zemí a seznam uznaných kontrolních organizací, které ověřují soulad s pravidly ekologické produkce a jimiž kontrolované bioprodukty doprovázené příslušnou dokumentací lze do ČR dovážet. Každý dovoz bioproduktů ze třetích zemí musí být předem nahlášen příslušné kontrolní organizaci a každý dovozce podléhá kontrolním opatřením – povinnost registrace v systému ekologického zemědělství (zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství). V rámci celních řízení je nutné produkty označené odkazy na ekologický způsob produkce deklarovat v celním prohlášení jako produkty „BIO“/„EKO“ a doložit potvrzení o kontrole (COI) vygenerované v systému TRACES NT a certifikát produktu, aby mohly být následně jako ekologické produkty uvedeny do volného oběhu.

V této kapitole je zpracována statistika dovozů bioprodukce do ČR ze třetích zemí v letech 2007 až 2024. Cílem je ukázat celkový vývoj objemu dovozů, ale i vývoj v jednotlivých kategoriích biopotravin a také detailní informace o dovozu biopotravin typických pro jednotlivé státy. Objem dovozu biopotravin do ČR ze třetích zemí je znázorněn na Obr. 9. V roce 2024 se dovezlo cca 24 824 tun bioprodukce, což je v porovnání s rokem 2023 nárůst o 13,7 %. Nejvíce biopotravin bylo dovezeno z Ukrajiny (11 245 tun), Brazílie (2 718 tun), Kazachstánu (2 512 tun) a Turecka (2 004 tun).

Obr. 9: Vývoj dovozu biopotravin a bioproduktů ze třetích zemí, 2007–2024

Zdroj: 2007 až 2018 kontrolní organizace (KEZ o. p. s., ABCert AG, organizační složka, Biokont CZ, s. r. o. a BUREAU VERITAS CERTIFICATION CZ, s. r. o.), od roku 2019 systém TRACES NT MZe; zpracoval ÚZEI

Mezi třetí země, odkud jsou biopotraviny každoročně dováženy, patří Čína, Ekvádor, Filipíny, Indie, Japonsko, Jihoafrická republika, Kanada, Kolumbie, Mexiko, Nový Zéland, Peru, Srí Lanka, Turecko, Ukrajina a USA. Z některých států byly v minulých letech uskutečněny pouze jednorázové dovozy, a to v roce 2019 z Beninu, Etiopie, Hondurasu, Iráku, Panamy, Republiky Severní Makedonie a Rwandy, roku 2021 z Botswany a v roce 2022 se poprvé jednalo o dovoz z Arménie a Libanonu. V roce 2024 jednorázový dovoz z žádné jiné země neproběhl. V následující tabulce (Tab. 16) je uveden vývoj objemu dovozu podle jednotlivých let a států.

Tab. 16: Vývoj dovozu bioprodukce ze třetích zemí (tuny), 2018–2024

Země	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Celkem 2018– 2024
Albánie	0,0	9,9	11,5	7,8	21,6	8,4	35,6	94,7
Alžírsko	0,0	38,3	20,7	22,8	0,0	0,0	0,0	81,8
Argentina	2 084,6	4 720,7	6 114,0	8 110,8	14 244,4	0,0	8,0	35 282,5
Arménie ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Austrálie	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Ázerbájdžán	40,5	38,8	4,7	0,0	0,0	4,7	0,0	88,7
Bělorusko	0,0	40,5	40,5	0,0	0,0	0,0	0,0	81,0
Benin	0,0	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,7
Bolívie	0,2	4,5	0,0	0,0	1,0	0,0	48,5	54,3
Bosna a Hercegovina	0,0	0,4	0,0	15,0	0,0	0,0	0,0	15,4
Botswana	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,3
Brazílie	0,2	79,3	36,6	1 498,5	6 889,8	0,5	2 718,2	11 223,1
Čína	365,5	239,6	405,8	260,3	307,8	69,4	199,9	1 848,3
Dominikánská republika	0,0	194,8	0,0	6,2	1,1	0,0	0,0	202,1
Egypt	0,0	10,5	51,8	10,0	0,0	16,0	29,5	117,7
Ekvádor	15,8	254,7	37,8	18,8	75,8	157,6	58,2	618,7
Etiopie	0,0	6,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,0
Filipíny	151,0	121,2	501,1	193,1	249,6	390,5	171,6	1 778,2
Ghana	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,6	1,8
Gruzie	0,0	0,4	1,0	2,2	1,0	2,0	0,0	6,6
Honduras	0,0	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,8
Chile	0,6	1,3	0,0	4,8	0,2	0,2	0,0	7,2
Indie	7 608,8	7 595,0	6 453,4	2 932,0	2 399,1	101,2	19,1	27 108,6
Indonésie	18,7	32,4	53,9	21,0	32,4	71,7	114,2	344,3
Irák	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0
Izrael	0,0	21,7	6,7	13,5	2,6	0,0	36,9	81,4
Japonsko	19,1	12,3	12,1	12,0	12,3	2,7	23,3	93,8
Jihoafrická republika	3,5	3,5	4,5	5,6	5,7	8,2	2,3	33,2
Kanada	167,4	235,1	165,9	173,6	8,9	53,0	54,7	858,6
Kambodža	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,4	8,4	16,8
Kazachstán	1 999,9	2 755,5	3 587,7	4 049,9	3 711,8	328,0	2 511,7	18 944,5
Kolumbie	1 236,7	1 905,9	2 705,7	2 199,6	7 821,5	889,1	326,0	17 084,5
Korejská republika	22,4	11,2	1,2	2,4	1,1	0,9	0,4	39,6
Kostarika	0,0	0,0	0,0	100,0	5,0	0,0	0,0	105,0
Kosovo	159,2	139,9	0,0	0,0	0,0	0,0	6,2	305,3
Kuba	4 268,5	440,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4 708,5
Laos	0,0	744,0	0,0	1 830,1	0,0	0,0	0,0	2 574,1
Libanon ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Madagaskar	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,7

Země	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Celkem 2018–2024
Maroko	1,7	26,3	4,9	7,3	3,9	2,3	4,1	50,5
Mexiko	70,7	222,4	59,4	42,0	62,4	21,7	109,3	587,8
Moldávie	60,0	38,5	1 248,3	1 022,0	956,6	630,0	1 846,0	5 801,4
Mosambik	0,0	160,0	0,0	0,0	240,0	0,0	0,0	400,0
Nepál	0,2	0,2	0,4	0,2	0,4	0,4	0,2	2,0
Nikaragua	0,0	0,0	0,0	0,0	5,0	8,3	0,0	13,3
Nový Zéland	3,8	4,1	4,2	1,9	0,5	5,2	1,4	21,2
Pákistán	0,0	3,0	137,2	86,5	95,8	34,0	295,5	652,0
Panama	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0
Paraguay	40,0	40,6	20,5	0,0	25,8	0,0	217,9	344,8
Peru	16,4	263,3	9,6	42,1	378,7	78,1	6,5	794,7
Severní Makedonie	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Rusko	389,2	1 022,9	2 103,0	3 330,3	1 141,3	107,6	847,9	8 942,2
Rwanda	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Spojené Arabské Emiráty	0,0	15,0	12,0	83,6	39,4	2,2	103,1	255,3
Spojené království	0,0	0,0	0,0	284,4	289,0	379,0	498,8	1 451,2
Srbsko	60,1	63,9	89,3	46,1	5,6	85,6	167,6	518,3
Srí Lanka	117,3	203,3	435,0	291,0	258,4	452,2	312,7	2 069,9
Švýcarsko	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,3
Thajsko	0,0	26,0	22,2	38,7	84,2	41,3	32,8	245,2
Tchaj-wan	0,7	1,8	66,0	88,0	90,0	30,0	141,1	417,6
Tunisko	0,0	2,6	0,0	1,0	1,1	8,0	11,8	24,5
Turecko	246,4	202,7	788,0	1 017,1	1 475,7	241,1	2 003,9	5 974,8
Uganda	41,9	19,2	0,5	26,0	0,1	0,3	17,6	105,6
Ukrajina	3 587,3	3 386,9	4 208,0	3 196,9	4 884,5	17 293,8	11 245,5	47 802,9
USA	17,8	75,4	110,1	118,2	138,8	51,2	272,8	784,3
Vietnam	77,4	80,1	89,6	124,1	182,8	248,5	314,0	1 116,6
Celkem²⁾	22 895,3	25 552,3	29 624,9	31 338,2	46 152,8	21 834,0	24 823,8	202 221,2
Celkem zemí	36	56	40	46	46	41	42	X

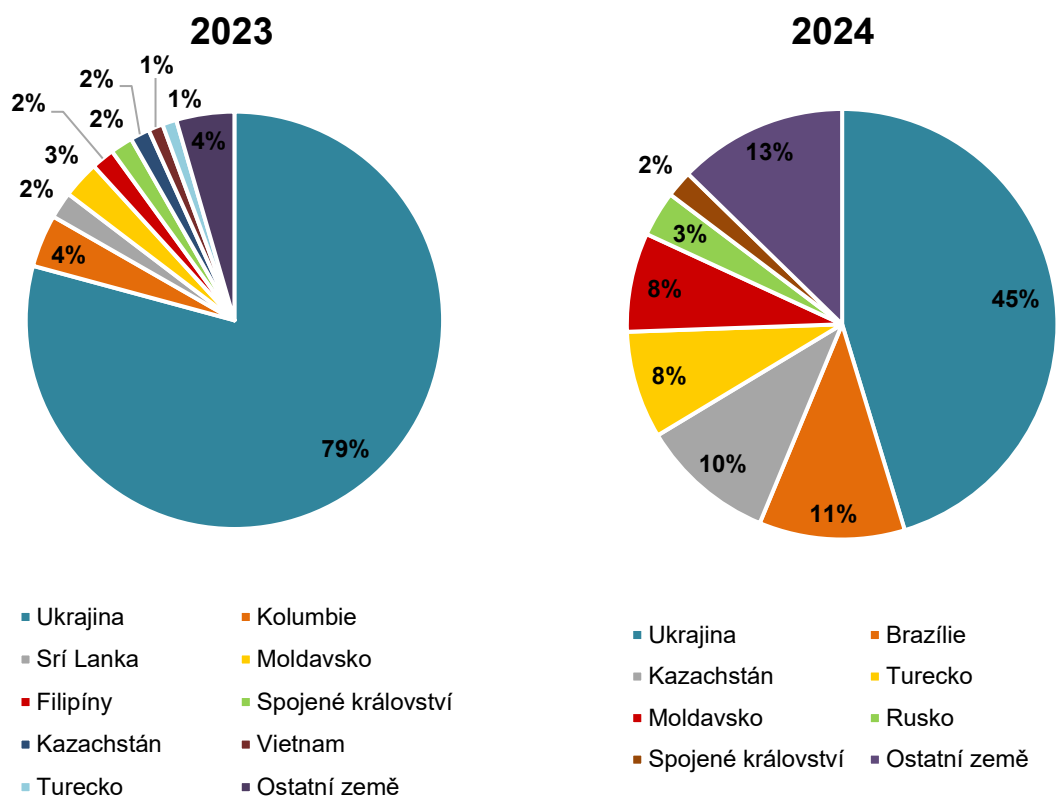
¹⁾ V roce 2022 jednorázový dovoz: z Arménie – 0,02 t a z Libanonu – 0,04 t.

²⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: rok 2018 kontrolní organizace (KEZ o. p. s., ABCert AG, organizační složka, Biokont CZ, s. r. o. a BUREAU VERITAS CERTIFICATION CZ, s.r.o.), od roku 2019 systém TRACES NT MZe; zpracoval ÚZEI

Jak je uvedeno v Tab. 16, v roce 2024 byly biopotraviny dovezeny ze 42 států. V Obr. 10 je zobrazena teritoriální struktura dovozu biopotravin do ČR ze třetích zemí v letech 2023 a 2024.

Obr. 10: Dovoz bioprodukce ze třetích zemí – rozdělení podle zemí, 2023 a 2024

Zdroj: systém TRACES NT MZe; zpracoval ÚZEI

V roce 2024 bylo nejvíce biopotravin dovezeno z Ukrajiny (11 245 tun), což představovalo 45,3 % z celkového dovozu biopotravin. Jednalo se především o dovoz sóji. Mezi další významné dovozce patřila Brazílie (2 718 tun; 11 %), Kazachstán (2 512 tun; 10,1 %), Turecko (2 004 tun; 8,1 %), Moldavsko (1 846 tun; 7,4 %), Rusko (848 tun; 3,4 %) a Spojené království (499 tun; 2,0 %). Zbývající země, které vykazovaly podíl nižší než 2 % na dovozu, zaujímaly v rámci společné kategorie 12,7 %.

V Tab. 17 jsou následně specifikovány typické biopotraviny dovezené z vybraných 25 států s největším dovozem v roce 2024.

Tab. 17: Typická bioprodukce dovážená ze třetích zemí, 2024

Země	Typické biopotraviny
Albánie	šalvěj lékařská, ostružiník křovitý, levandule lékařská, máta peprná, mateřídouška úzkolistá, pampeliška lékařská
Bolívie	quinoa
Brazílie	cukr, yerba mate
Čína	pohanka, goji, mungo fazole, fazole adzuki, šťáva z rakytníku, plátky banánů, erythritol, chlorella, spirulina
Ekvádor	krevety
Filipíny	kokosový krém, kokosový olej
Indonésie	kokosový olej, kokosový cukr, kokosový sirup, zázvor (prášek)
Izrael	tahini, jojobový olej
Kanada	javorový sirup, arašídové máslo
Kazachstán	lněná semena, hrášek, piniová jádra
Kolumbie	cukr, káva
Mexiko	agávodový sirup, kukuřičná mouka, aloe vera (prášek)
Moldavsko	slunečnicová semena, sója, lněná semena, šípek, černý bez, květ lípy
Pákistán	sezamová semínka, rýže, rakytník
Paraguay	melasa, chia semínka, yerba mate
Rusko	lněná semínka, loupané proso, piniová jádra
Srbsko	višně, švestky
Srí Lanka	kokosová mouka, kokosové mléko, kokosový olej, kokosové čipsy, kokosový krém, kokosová smetana, kokosová voda, jackfruit, kokosový sirup, kokosový cukr
Tchaj-wan	chlorella
Turecko	červená čočka, cizrna, hnědá čočka, bulgur, mák, rozinky, jablečný koncentrát, jádra lískových ořechů, meruňky
Ukrajina	sója, řepka, lněná semínka, borůvky, jahody, maliny, kukuřice, loupané proso, hořčice, jablečná šťáva (koncentrát), špalda, čočka, zelená čočka
Vietnam	kokosové mléko, kokosový olej, sušený kokos, kokosová voda
Spojené arabské emiráty	datlová pasta, piniová jádra, datlový sirup
Spojené království	ovesné mléko, chai (koncentrát), mléčná výživa malých dětí v prášku, oves, zázvorové pivo, sýrový prášek, ovesné vločky, limonády, bezlepkové cereálie
Spojené státy americké	popcorn, prášek z ječmenné trávy, whiskey, gin, prášek z: borůvek, mrkve, řepy, brusinek, nopalů, pomeranče; protein

Zdroj: systém TRACES NT MZe; zpracoval ÚZEI

Importované biopotraviny rozdělené na základě klasifikace produkce (CPA) pro roky 2010–2018 jsou uvedeny v Tab. 18. Od roku 2019 byly biopotraviny nově rozděleny dle systému TRACES NT, viz Tab. 19, ze které je patrné, že v roce 2024 došlo celkově k nárůstu importu biopotravin ze třetích zemí o 2 990 v tun. Největší objem dovozů byl uskutečněn v kategorii „Olejnata semena a tuky“. Objem dovozu v této kategorii v roce 2024 činil 9 221 tun, což odpovídá 37 % všech importů do ČR. Největší množství sóji bylo dovezeno z Ukrajiny (2 763 tun) a Moldavska (92 tun).

Druhý největší objem dovozu s podílem 22 % byl uskutečněn v kategorii „Jedlé ovoce a ořechy“, kterých se dovezlo 5 508 tun. V pořadí třetí největší objem dovozu (14 %) byl zaznamenán u kategorie „Cukry a cukrovinky“ s objemem 3 478 tun. Obě tyto kategorie tvořily dohromady více než 36 % všech dovozů ze třetích zemí. V rámci kategorie „Jedlé ovoce a ořechy“ se nejvíce dovezlo mraženého bobulovitého ovoce, a to především z Ukrajiny v množství 4 812 tun, a dále ze Srbska (168 tun). V rámci třetí kategorie „Cukry a cukrovinky“ byl do ČR nejvíce dovážěn třtinový cukr z Brazílie v množství 2 715 tun, přičemž následovala Kolumbie s hodnotou dovozu ve výši 324 tun.

Kategorii se čtvrtým nejvyšším podílem (8,4 %) představovala „Zelenina“ (2 076 tun). Hned za ní následovala kategorie „Produkty z mlynářského průmyslu“, která představovala 7,5% podíl (1 853 tun) z celkového objemu dovezených biopotravin.

Tab. 18: Vývoj dovozu bioprodukce ze třetích zemí dle klasifikace produkce CPA (tuny), 2010–2018

Kategorie	2010	2011 ¹⁾	2012 ¹⁾	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018 (%)
Zpracované a konzervované maso a výrobky z masa	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši	4,4	5,1	5,5	5,2	9,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zpracované a konzervované ovoce a zelenina	1199,6	1 477,7	2 014,8	11 096,7	10 101,0	4 078,5	3 629,6	501,8	4 165,9	18,2
Rostlinné a živočišné oleje a tuky	7,7	12,4	9,0	66,2	12 589,9	198,5	434,6	146,4	244,2	1,1
Mléčné výrobky a zmrzlina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mlýnské a škrobářské výrobky	66,7	53,4	51,3	57,5	17,7	148,1	24,2	507,2	0,8	0,0
Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky	55,2	97,2	143,0	4,7	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Ostatní potravinářské výrobky	142,7	238,1	210,7	177,9	1 055,4	262,0	6 332,5	16 104,7	15 235,9	66,5
Obiloviny, luštěniny a olejnatá semena	459,3	494,0	380,4	12 331,7	432,1	653,2	1 593,5	1 481,2	3 237,2	14,1
Nápoje	17,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,0	11,9	11,3	0,0
Celkem ¹⁾	1 953	2 378	2 815	23 740	25 097	5 343	12 014	18 753	22 895	100

¹⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: kontrolní organizace (KEZ o. p. s., ABCert AG, organizační složka, Biokont CZ, s. r. o. a BUREAU VERITAS CERTIFICATION, s. r. o.); zpracoval ÚZEI

Tab. 19: Vývoj dovozu bioprodukce ze třetích zemí dle klasifikace TRACES NT (tuny), 2019–2024

Kategorie dle TRACES NT ¹⁾	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2024 (%)
Cukry a cukrovinky	15 634,6	15 232,2	16 739,0	31 976,5	1 050,0	3 477,7	14,0
Éterické oleje a rezinoidy	0,0	0,2	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0
Kakaové boby a produkty z nich	97,4	28,0	34,5	74,9	76,9	3,6	0,0
Káva, čaj, mate a koření	56,6	45,8	76,9	62,7	53,4	60,7	0,2
Med	24,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mléko	0,0	0,2	118,4	139,9	4,5	114,7	0,5
Nápoje, lihoviny a ocet	116,7	117,7	234,1	268,9	303,4	414,1	1,7
Obiloviny a produkty z mlynářského průmyslu	1 052,6	535,5	928,7	304,0	903,1	1 853,1	7,5
Olejnata semena a olejnaté plody	3 785,4	6 688,7	7 852,0	6 732,5	10 132,1	9 221,1	37,1
Ostatní ²⁾	0,0	9,2	4,0	6,7	71,0	86,3	0,3
Ovoce a ořechy (nezpracované)	3 671,0	4 366,1	3 407,4	3 485,8	5 532,1	5 507,6	22,2
Potravinové doplňky	154,3	368,2	260,3	424,1	324,2	457,9	1,8
Rostlinné produkty/ostatní	0,0	0,0	0,3	137,0	1 747,0	601,9	2,4
Šelak, gumy, pryskyřice	3,0	3,6	3,1	4,3	21,1	138,3	0,6
Zbytky a odpady z potravinářského průmyslu	20,0	2,8	5,3	47,2	390,0	92,0	0,4
Zelenina (nezpracovaná)	230,1	1 326,8	1 199,8	1 973,0	325,3	2 076,2	8,4
Zpracované a konzervované produkty z ovoce, ořechů a zeleniny	531,1	497,3	168,5	275,0	378,7	326,1	1,3
Živočišné nebo rostlinné tuky a oleje	174,8	402,7	305,7	240,1	517,4	333,7	1,3
Jiné produkty živočišného původu ^{3) 4)}	x	x	x	x	3,9	58,9	0,2
Celkem ⁵⁾	25 552,3	29 624,9	31 338,2	46 152,8	21 834,0	24 823,8	100,0

¹⁾ Od roku 2019 je rozdělení bioproduktů z dovozu tříděno dle kategorií v systému TRACES NT.

²⁾ Např. erythritol.

³⁾ Např. ryby.

⁴⁾ Evidováno od roku 2023.

⁵⁾ Z důvodu zaokrouhlování nemusí údaj celkem korespondovat s uváděnými výsledky za jednotlivé kategorie.

Zdroj: TRACES NT MZe; zpracoval ÚZEI

Závěr

Výsledky uvedené v této zprávě vycházejí z údajů získaných z dotazníkového šetření mezi výrobci a distributory biopotravin registrovanými v systému REP k 31. 12. 2024 v rámci výzkumu trhu biopotravin v ČR, který je od roku 2009 prováděn na Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI) ve spolupráci s kontrolními organizacemi z pověření MZe.

Ze získaných údajů vyplývá, že po stagnaci trhu s biopotravinami v roce 2009 a 2010, došlo v roce 2024 již 14. rokem k růstu trhu. Domácí spotřeba biopotravin činila 8,51 mld. Kč a meziročně vzrostla o 14,8 %. Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů činil 1,87 % a průměrná roční spotřeba se zvýšila na 780 Kč na obyvatele. V Evropě došlo k meziročnímu nárůstu prodeje biopotravin o 4,1 %. I přesto je nutné upozornit na skutečnost, že trh biopotravin a podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů jsou ovlivněny také mírou inflace a poklesem celkových výdajů za potraviny a nápoje. Dle ČSÚ činila v roce 2024 průměrná míra inflace 2,4 % (pokles proti 10,7 % v roce 2023), přičemž celkové výdaje za potraviny a nápoje meziročně klesly o 2,2 %.

Z celkové spotřeby biopotravin činil obrát v maloobchodě 5 621 mil. Kč. Ve veřejném stravování obrát meziročně vzrostl na 345 mil. Kč, obrát přímého prodeje (jedná se zejména o přímý prodej z ekofaremu) dosáhl 400 mil. Kč a prodej prostřednictvím e-shopů činil 2 147 mil. Kč. Po přičtení exportu ve výši cca 4,76 mld. Kč pak celkový obrát realizovaný českými subjekty činil v roce 2024 přibližně 13,3 mld. Kč. Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tj. v supermarketech a hypermarketech (33 %, tj. 2,8 mld. Kč), na druhém místě pak prostřednictvím e-shopů (25 %, tj. 2,1 mld. Kč), drogerií (20 %, tj. 1,7 mld. Kč) a prodejen zdravé výživy a biopotravin (8 %, tj. 655 mil. Kč). Po zahrnutí objemu dovozu, který byl realizován distributory a „mix“ subjekty³³, tvořil podíl biopotravin z dovozu 75 %.

Nekomerční propagaci EZ a biopotravin zajišťuje řada oborových a dalších nevládních organizací díky pravidelné podpoře ze strany Ministerstva zemědělství a několika dalších veřejných i soukromých zdrojů. Mezi nejvýznamnější osvětové a informační aktivity na podporu biopotravin a EZ pravidelně podporované ze zdrojů MZe patří: soutěž „Nejlepší biopotravina roku“ a ocenění „Nejlepší ekofarma roku“ vzniklé spojením dvou původních ocenění „Nejlepší sedlák“ PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců a „Bartákův hrnec“ pro nejlepšího ekofarmáře. Důležitou roli hraje také kampaň Září – Měsíc biopotravin a ekologického zemědělství, která v průběhu září seznamuje veřejnost s přínosy biopotravin a podporuje ekologické zemědělství v ČR prostřednictvím různých akcí a aktivit. Dále také prezentace na veletrzích a výstavách s oficiální účastí MZe (Biofach aj.). Měnit přístup veřejnosti k biopotravinám a ekologickému zemědělství se snaží dlouhodobě PRO-BIO LIGA. Pod novou značkou Lovíme.bio seznamuje veřejnost s principy EZ, zpřístupňuje kalendář bio akcí, provozuje mapu bioproducentů s přímým prodejem biopotravin, pořádá exkurze na ekofarmy, realizuje semináře a kurzy vaření z biopotravin, organizuje výroční pražský Biojarmark aj. Dalším významným nástrojem propagace EZ je národní kampaň na podporu biopotravin a produktů ekologického zemědělství. Součástí této kampaně byly nejen televizní reklamy, ale i minipočady o ekologických farmách v ČR. Propagace EZ probíhala také i na sociálních sítích.

Na závěr připojujeme poděkování všem osloveným výrobcům a distributorům, kteří byli ochotni sdělit údaje či vyplnit dotazník a poskytli tak ÚZEI cenné informace, které přispěly k vytvoření uceleného přehledu o trhu s biopotravinami v ČR.

³³ Viz pozn. p. č. 2, str. 9.

Příloha 1: Třídění kategorií potravin

Tab. 20: Mezinárodní klasifikace produkce CPA

C	VÝROBKY A SLUŽBY ZPRACOVATELSKÉHO PRŮMYSLU
10	Potravinářské výrobky
10.1	Zpracované a konzervované maso a masné výrobky
10.11	Zpracované a konzervované maso (kromě drůbežího)
10.12	Zpracované a konzervované drůbeží maso
10.13	Konzervy a přípravky z masa, drobů nebo krve
10.2	Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši
10.20	Zpracované a konzervované ryby, korýši a měkkýši
10.3	Zpracované a konzervované ovoce a zelenina
10.31	Zpracované a konzervované brambory
10.32	Ovocné a zeleninové šťávy
10.39	Ostatní zpracované a konzervované ovoce a zelenina
10.4	Rostlinné a živočišné oleje a tuky
10.41	Oleje a tuky
10.42	Margarín a podobné jedlé tuky
10.5	Mléčné výrobky, zmrzlina a led k lidské spotřebě
10.51	Mléčné výrobky
10.52	Zmrzlina a led k lidské
10.6	Mlýnské a škrobářenské výrobky
10.61	Mlýnské výrobky
10.62	Škrobářenské výrobky
10.7	Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky
10.71	Pekařské a cukrářské výrobky, kromě trvanlivých
10.72	Suchary a sušenky; trvanlivé pekařské a cukrářské výrobky
10.73	Těstoviny a podobné moučné výrobky
10.8	Ostatní „zpracované“ potravinářské výrobky
10.81	Cukr
10.82	Kakao, čokoláda a cukrovinky
10.83	Káva a čaj, zpracované
10.84	Koření a přísady pro ochucení
10.85	Hotové pokrmy
10.86	Homogenizované potravinářské přípravky a dietetické potraviny
10.89	Ostatní potravinářské výrobky jinde neuvedené
10.9	Krmiva
10.91	Krmiva pro hospodářská zvířata
10.92	Krmiva pro zvířata v zájmovém chovu
11	Nápoje
11.01	Destilované, rektifikované a smísené lihoviny
11.02	Víno z vinných hroznů
11.03	Ostatní kvašené nápoje (např. cider, perry, medovina); směsi kvašených nápojů a směsi kvašených nápojů s nealkoholickými nápoji
11.04	Ostatní nededilované kvašené nápoje
11.05	Pivo a pivovarské mláto
11.06	Slad
11.07	Nealkoholické nápoje a balené vody

Zdroj: ČSÚ – <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-produkce-cz-cpa>

Tab. 21: Hlavní kategorie biopotravin využité v dotazníkovém šetření

HLAVNÍ KATEGORIE BIOPOTRAVIN	
1	Maso
	<i>hovězí maso</i>
	<i>vepřové maso</i>
	<i>skopové / kozí maso</i>
	<i>drůbeží maso</i>
	<i>ryby</i>
	<i>maso ostatní</i>
2	Masné výrobky
3	Ovoce a zelenina
	<i>čerstvá / balená zelenina</i>
	<i>čerstvé / balené ovoce</i>
	<i>brambory (čerstvé i zpracované)</i>
	<i>zpracovaná / konzervovaná zelenina (bez brambor)</i>
	<i>zpracované / konzervované ovoce a ořechy (vč. džemů)</i>
	<i>ovocné a zeleninové šťávy</i>
4	Oleje a tuky vč. margarínu
5	Mléko a mléčné výrobky
	<i>mléko</i>
	<i>máslo</i>
	<i>sýry a tvaroh</i>
	<i>jogurt</i>
	<i>ostatní (vč. zmrzliny)</i>
6	Mlýnské a škrobářenské výrobky
	<i>mlýnské výrobky (rýže, mouky, směsi, krupice, cereálie)</i>
	<i>škrobářenské výrobky</i>
7	Pekařské, cukrářské a jiné moučné výrobky
	<i>čerstvé výrobky (chléb, pečivo)</i>
	<i>trvanlivé výrobky (suchary, sušenky, perník)</i>
	<i>těstoviny</i>
8	Ostatní zpracované potraviny
	<i>luštěniny</i>
	<i>vejce</i>
	<i>med</i>
	<i>cukr</i>
	<i>kakao, čokoláda a cukrovinky</i>
	<i>káva a čaj</i>
	<i>koření a aromatické výtažky (ocet, omáčky, směsi koření, hořčice)</i>
	<i>hotové pokrmy (vč. dětské výživy)</i>
	<i>potravinové doplňky (zelený ječmen, řasy, protein ...)</i>
	<i>ostatní zpracované biopotraviny jinde neuvedené</i>
9	Nápoje
	<i>nealkoholické nápoje (jinde neuvedené)</i>
	<i>víno</i>
	<i>pivo</i>
	<i>ostatní alkoholické nápoje</i>

HLAVNÍ KATEGORIE BIOPOTRAVIN	
10	Zemědělské komodity
	<i>obiloviny</i>
	<i>luskoviny</i>
	<i>olejniny</i>
	<i>živá zvířata – skot</i>
	<i>živá zvířata – ostatní</i>
11	Jiné

Zdroj: Dotazník ÚZEI